

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO.430.010.2018

Nr ewid. 132/2018/P/18/001/KNO

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2017 r.
w częściach
28 – Nauka,
38 – Szkolnictwo wyższe,
67 – Polska Akademia Nauk
oraz wykonania planu finansowego
Polskiej Akademii Nauk

Warszawa, maj 2018 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2017 r.
w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe,
67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu
finansowego Polskiej Akademii Nauk**

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 29. V. 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Wnioski.....	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1. Część 28 – Nauka.....	8
1.1. Dochody budżetowe.....	8
1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	13
2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe.....	14
2.1. Dochody budżetowe.....	14
2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	15
2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	19
3. Część 67 – Polska Akademia Nauk	21
3.1. Dochody budżetowe.....	21
3.2. Wydatki budżetu państwa	21
3.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	23
4. Sprawozdania.....	24
5. Księgi rachunkowe części 38 – Szkolnictwo wyższe.....	24
IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Akademii Nauk	26
1. Ocena ogólna.....	27
2. Wnioski.....	28
3. Wykonanie planu przychodów i kosztów	28
3.1. Wykonanie planu przychodów	28
3.2. Wykonanie planu kosztów.....	29
3.3. Gospodarowanie wolnymi środkami.....	33
3.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	34
4. Sprawozdania	35
5. Informacje dodatkowe.....	36
V. Wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa	37
1. Jednostki naukowe	37
2. Uczelnie publiczne	39
VI. Informacje dodatkowe.....	43
Załączniki	44

I. Wprowadzenie

Dysponentem części budżetowych: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Minister NiSW, Minister). W częściach 28 i 38 wyodrębniono również dysponenta III stopnia (urząd obsługujący Ministra – Ministerstwo, MNiSW).

W ramach części 28, 38 i 67 finansowano zadania z zakresu: nauki, obejmujące działania na rzecz realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, szkolnictwa wyższego oraz działalności jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (PAN, Akademia) i instytutów badawczych.

W części 28 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizował wydatki w ramach trzech funkcji¹, czterech zadań², siedmiu podzadań i 16 działań układu zadaniowego. W części 38 realizowano wydatki w ramach czterech funkcji³, czterech zadań⁴, siedmiu podzadań i 19 działań układu zadaniowego, a w części 67 – w ramach jednej funkcji, jednego zadania⁵, jednego podzadania i jednego działania budżetu państwa w układzie zadaniowym.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2017⁶ w części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk (PAN, Akademia).

Zakres kontroli w częściach: 28, 38 i 67 obejmował:

- wykonanie dochodów budżetu państwa, przy czym zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r., kontrola dochodów budżetowych w tych częściach została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-27 z wynikami roku poprzedniego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 28 i 38, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- wykonanie wydatków budżetu państwa w części 67,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2017 oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷,
- wykonanie planu finansowego Polskiej Akademii Nauk,
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa części 28 na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej, środków na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, a także

¹ Funkcje: 10. Nauka polska, 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, 22. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

² Zadania: 10.1. Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki, 10.2. Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom, 11.4. Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa, 22.1. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

³ Funkcje: 3. Edukacja, wychowanie i opieka, 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, 20. Zdrowie, 22. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

⁴ Zadania: 3.2. Szkolnictwo wyższe, 11.4. Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa, 20.1. System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, 22.1. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

⁵ Zadanie 10.1. Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.).

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm., dalej: ufp lub ustawa o finansach publicznych.

- wykorzystanie środków przyznanych na realizację wybranych projektów badawczych przez 10 wybranych jednostek naukowych,
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa części 38 na działalność dydaktyczną oraz pomoc materialną dla studentów i doktorantów przez 10 wybranych uczelni publicznych.

Dochody zrealizowane w 2017 r. w części 28 wyniosły 57.815,1 tys. zł, w tym 142,8 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (0,02% ogółu dochodów w tej części). Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w wysokości 5.871.703,7 tys. zł, w tym 36.526,3 tys. zł stanowiły wydatki urzędu obsługującego Ministra (0,6% wydatków w tej części). Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 1.128.802,7 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 28 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,02%, natomiast udział zrealizowanych wydatków tej części w wydatkach budżetu państwa wyniósł 1,56%. Udział zrealizowanych wydatków środków europejskich w wydatkach budżetu środków europejskich ogółem wyniósł 2,35%.

Dochody zrealizowane w 2017 r. w części 38 wyniosły 5.919,7 tys. zł, w tym 8,5 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (0,01% ogółu dochodów w tej części). Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w wysokości 12.664.202,7 tys. zł, w tym 11.316,2 tys. zł stanowiły wydatki urzędu obsługującego Ministra (0,9% ogółu wydatków w tej części). Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 184.541,3 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 38 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,002%, natomiast udział zrealizowanych wydatków w tej części w wydatkach budżetu państwa wyniósł 3,37%. Udział zrealizowanych wydatków środków europejskich w wydatkach budżetu środków europejskich ogółem wyniósł 0,38%.

Dochody zrealizowane w 2017 r. w części 67 wyniosły 140,7 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 67 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,00004%, natomiast udział zrealizowanych wydatków w tej części w wydatkach budżetu państwa wyniósł 0,02%.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸.

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁹

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w częściach 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe oraz 67 – Polska Akademia Nauk. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności określone w planie finansowym w układzie zadaniowym.

W wyniku kontroli 31,6% zrealizowanych w części 28 wydatków budżetu państwa i wydatków budżetu środków europejskich (łącznie 2.212.509,2 tys. zł) i 25,1% zrealizowanych w części 38 wydatków budżetu państwa i wydatków budżetu środków europejskich (łącznie 3.220.052,4 tys. zł) stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w przepisach o finansach publicznych. Środki z części 67 przekazane PAN w formie dotacji podmiotowej i dotacji celowych wykorzystano w wysokości 80.713,7 tys. zł (99% planu po zmianach) na realizację zadań ustawowych Akademii.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, nad wykonywaniem budżetu w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały wpływu na ogólną ocenę kontrolowanej działalności. W części 28 polegały one na niezamieszczeniu w terminie określonym w art. 36 ust. 5 ufp informacji o udzielonych w drugim kwartale 2017 r. umorzeniach niepodatkowych należności budżetu państwa na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministerstwo, MNiSW) w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP). W części 38 nieprawidłowości polegały na przekroczeniu kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministra, Ministra NiSW) przy przyznawaniu nagród nauczycielom akademickim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (115 tys. zł) oraz na niegospodarnym działaniu Ministra, polegającym na umorzeniu Politechnice Krakowskiej należności w wysokości 11.218,9 tys. zł. Dodatkowo wykazano nieprawidłowość w opisie jednego dowodu księgowego. Ponadto w części 28 oraz części 38 stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokonywania zakupów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2017 r. sporządzone przez dysponenta części 28, 38 i 67 oraz sprawozdania jednostkowe Ministerstwa:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia (Ministerstwa).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁰.

Przeprowadzona kontrola ksiąg rachunkowych dysponenta III stopnia w części 38, nie wykazała nieprawidłowości. Poddane kontroli zapisy księgowe dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były prawidłowo, zaś przyjęte procedury wewnętrzne zapewniały prawidłowość i rzetelność ujmowania operacji finansowych w księgach oraz poprawność sporządzanych sprawozdań.

2. Wnioski

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Najwyższa Izba Kontroli wniosła m.in. o:

- 1) terminowe zamieszczanie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego informacji o dokonanych umorzeniach,
- 2) dokonywanie zakupu czasu antenowego w trybie określonym dla zamówień publicznych,
- 3) rzetelne przeprowadzanie postępowań związanych z zakupami na rzecz Ministerstwa,
- 4) przyznawanie nagród nauczycielom akademickim zgodnie z przepisami prawa.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766, ze zm.).

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Część 28 – Nauka

1.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. w części 28 – Nauka przeprowadzona została analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2017 r. z wynikami roku ubiegłego. Przeprowadzona została również analiza stanu należności pozostałych do zapłaty i windykacji należności.

W ustawie budżetowej na rok 2017 dochody budżetowe w części 28 zaplanowano w kwocie 28.050 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 57.815,1 tys. zł i były wyższe o 106,1% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2016 r. (70.879,7 tys. zł) wykonane dochody były niższe o 18,4%. Największy udział w dochodach ogółem stanowiły wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności – 69,5% (40.159,5 tys. zł), z tego w dziale 730 – Nauka – 38.556,7 tys. zł.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2017 r. wyniosły 4.779,2 tys. zł i były wyższe o 189,7 tys. zł, tj. o 4% w porównaniu do 2016 r. Zaległości wyniosły 4.450,2 tys. zł i były wyższe o 49,6 tys. zł, tj. o 1% od zaległości na koniec 2016 r. Minister podejmował czynności w celu wyegzekwowania należności, tj. m.in. wzywał do zapłaty, zgłaszał wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, składał do Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o skierowanie sprawy na drogę sądową. Szczegółowym badaniem objęto postępowania MNiSW wobec czterech podmiotów, których należności wyniosły łącznie 89% należności ogółem. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2017 r. Minister dwukrotnie, po przeprowadzeniu dodatkowego postępowania wyjaśniającego, na podstawie art. 14a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki¹¹, dokonał umorzenia w całości należności Instytutowi Botaniki PAN w Krakowie (298,9 tys. zł) oraz Instytutowi Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie (284 tys. zł). Podstawą umorzeń była niekorzystna sytuacja finansowa instytutów oraz wysoki stopień zaawansowania dofinansowywanych inwestycji.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 1a do niniejszej Informacji.

1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

W ustawie budżetowej zaplanowano w części 28 wydatki w kwocie 7.404.530 tys. zł, z czego 6.056.681 tys. zł stanowiły wydatki budżetu państwa i 1.347.849 tys. zł wydatki budżetu środków europejskich. W rezultacie dokonanych zmian (wprowadzonych na podstawie pięciu decyzji ministra właściwego do spraw finansów publicznych) plan wydatków budżetu państwa został zwiększony do kwoty 6.061.364,8 tys. zł (tj. o 4.683,8 tys. zł), natomiast wydatki budżetu środków europejskich pozostały w niezmienionej wysokości. Według planu po zmianach wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich wyniosły 7.409.213,8 tys. zł.

Wydatki zrealizowane w części 28 wyniosły łącznie 7.000.506,4 tys. zł, tj. 94,5% planu po zmianach. Niepełne (na poziomie 83,8%) wykonanie planu wydatków budżetu środków europejskich wynikało z wolniejszego niż zakładano tempa oceny wniosków o dofinansowanie projektów Programu

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 87.

Operacyjnego Inteligentny Rozwój (PO IR) oraz wypłaty środków w formie refundacji, co przesunęło w czasie realizację części płatności.

W części 28 w ustawie budżetowej na rok 2017 zaplanowano wydatki budżetu państwa w wysokości 6.056.681 tys. zł, które – w wyniku pięciu decyzji ministra właściwego do spraw finansów publicznych – zostały zwiększone o kwotę 4.683,8 tys. zł, tj. do kwoty 6.061.364,8 tys. zł. Środki zwiększające plan finansowy pochodziły z rezerwy ogólnej budżetu państwa (4.500 tys. zł), rezerwy celowej (13,8 tys. zł), i przeniesienia z części 38 – Szkolnictwo wyższe (170 tys. zł). Środki otrzymane z rezerw zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Minister, po analizie wykonania budżetu w październiku 2017 r., wprowadził blokadę środków finansowych w części 28 na kwotę 2.400 tys. zł, w zakresie: wydatków bieżących (1.000 tys. zł w związku z opóźnieniem modernizacji infrastruktury serwerowej), niższych kosztów zaplanowanych usług remontowych (800 tys. zł), niższych kosztów szkolenia członków korpusu służby cywilnej (3.000 tys. zł) oraz wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych (300,0 tys. zł w związku z rezygnacją z przebudowy toalet w budynku MNiSW).

W 2017 r. w części 28 zrealizowano wydatki na poziomie 5.871.703,7 tys. zł, co stanowiło 96,9% planu po zmianach, w tym m.in. w dziale 750 – Administracja publiczna wydatki zrealizowano w wysokości 36.526,3 tys. zł (85% planu po zmianach) oraz w dziale 730 – Nauka w wysokości 5.623.373,2 tys. zł (96,9% planu po zmianach).

W roku 2017 na finansowanie działalności statutowej (zadania określone w art. 18 ustawy o zasadach finansowania nauki), Minister wydatkował 2.704.570,7 tys. zł (wzrost o 8% w stosunku do 2016 r.), z tego na:

- 1) utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej dla 913 jednostek – 2.133.096,4 tys. zł (wzrost o 10,6%), z czego dla 727 jednostek naukowych zaliczanych do sektora finansów publicznych (z tego dla 657 jednostek uczelnianych i 70 instytutów PAN) 1.491.168,4 tys. zł (wzrost o 12,8%), a dla 186 jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (z tego 111 instytutów badawczych, 63 jednostek uczelnianych i 12 innych jednostek naukowych) 641.928 tys. zł (wzrost o 6%);
- 2) koszty restrukturyzacji jednostek naukowych dla 32 jednostek (z tego siedmiu instytutów PAN, 13 jednostek uczelnianych i 12 instytutów badawczych) – 41.399,3 tys. zł (wzrost o 61,1%);
- 3) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego w jednostce naukowej dla 164 jednostek naukowych (z tego dla 94 jednostek uczelnianych, 40 instytutów badawczych, 29 instytutów PAN i jednej innej jednostki badawczej) – 136.009,6 tys. zł (wzrost o 2%);
- 4) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki w uczelni dla 22 jednostek naukowych (z tego 19 jednostek uczelnianych, jednego instytutu PAN i dwóch instytutów badawczych) – 69.000 tys. zł (wzrost o 7,8%);
- 5) działalność podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym dla 796 jednostek naukowych (z tego dla 649 jednostek uczelnianych, 80 instytutów badawczych i 67 instytutów PAN) – 117.457,9 tys. zł (wzrost o 6,4%);
- 6) działalność uczelni związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, z tego do Wirtualnej Biblioteki Nauki – systemu udostępniania w formie elektronicznej naukowych baz danych oraz publikacji naukowych – wydatkowano dla sześciu jednostek naukowych, z tego dla

czterech uczelni, jednego instytutu PAN i jednego instytutu badawczego – 207.607,5 tys. zł (zmniejszenie o 14,2%).

Struktura wydatków budżetu państwa części 28 – Nauka według grup ekonomicznych zrealizowanych w 2017 r. była porównywalna z planem i wykorzystaniem roku ubiegłego. Największy udział w wydatkach części 28 miały dotacje w wysokości 4.985.022,2 tys. zł (84,9% wydatków budżetu państwa), z tego dla NCBiR w wysokości 979.471,9 tys. zł (co stanowiło 82,1% wydatków w tym dziale w roku 2016) i dla NCN w wysokości 1.139,6 tys. zł (112,3% wydatków w 2016 r. oraz wydatki bieżące stanowiły – 9,8% wydatków budżetu państwa (573.171,2 tys. zł).

Kontrolą objęto dziewięć dobranych w sposób celowy dotacji (z tego osiem dotacji celowych i jedną podmiotową), na które przyznano kwotę 2.339.103,5 tys. zł (tj. 46% środków na dotacje według planu po zmianach), z czego wykorzystano 2.209.582,3 tys. zł, tj. 94,4% środków przyznanych i 31,6% wydatków zrealizowanych w części 28. Badaniem objęto po jednej najwyższej kwotowo dotacji celowej dla agencji wykonawczych – NCBiR i NCN, pięć najwyższych kwotowo dotacji majątkowych i dwie dotacje ze środków pochodzących z rezerwy ogólnej budżetu państwa. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Badana dotacja celowa została przekazana NCBiR na podstawie umowy¹² z przeznaczeniem na: finansowanie badań stosowanych (działanie 10.2.1.2), finansowanie prac B+R oraz komercjalizacji wyników w podmiotach mających zdolność do zastosowania ich wyników w praktyce (działanie 10.2.1.3) oraz realizację zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (działanie 10.2.1.5). W związku z powyższą umową NCBiR zawarł 1.018 umów z jednostkami realizującymi te działania. Z przyznanej kwoty dotacji 1.176.241 tys. zł, stanowiącej 23,6% dotacji ogółem, wydatkowano 1.085.068 tys. zł, tj. 92,2%.

Dotacja celowa przekazana NCN na podstawie umowy¹³ z przeznaczeniem na: wspieranie współpracy naukowej z zagranicą (działanie 10.1.1.2), wspieranie rozwoju kadry naukowej (działanie 10.1.1.3) oraz finansowanie i współfinansowanie innych projektów badawczych (działanie 10.1.1.4) w wysokości 1.145.951 tys. zł (zmniejszona aneksem z dnia 14 czerwca 2017 r. do kwoty 1.110.951 tys. zł, tj. 22,3% dotacji ogółem) została wykorzystana w wysokości 1.107.952,7 tys. zł, tj. 99,7% przyznanej dotacji.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 28 (głównie koszty delegacji i zwrot kosztów zakupu okularów) wydatkowano kwotę 38.054,6 tys. zł, tj. 96,6% planu po zmianach. Wydatki majątkowe wyniosły 174.426,5 tys. zł, tj. 85% planu po zmianach i były realizowane zgodnie z aktualizowanym na bieżąco planem wydatków majątkowych oraz przeznaczone m.in. na: inwestycje budowlane i aparaturowe w zakresie dużej infrastruktury badawczej, a także na zakup sprzętu komputerowego oraz modernizację systemu telewizji przemysłowej.

Wydatki bieżące jednostki budżetowej wyniosły 573.171,2 tys. zł, tj. 96,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2016 r. były one wyższe o 44,677 tys. zł, tj. o 8%.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 174.426,5 tys. zł, co stanowiło 85,2% planu po zmianach i było wyższe o 27.416,9 tys. zł, tj. o 18,7% w porównaniu z poprzednim rokiem. Zostały one przeznaczone jako dotacje celowe m.in. na: inwestycje budowlane i aparaturowe w zakresie dużej infrastruktury badawczej, a także na zakup m.in. sprzętu komputerowego oraz modernizację systemu telewizji przemysłowej.

¹² Umowa 1/NCBiR/DC/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r.

¹³ Umowa 1/NCN/DC/2017 z dnia 23 stycznia 2017 r.

Badanie pięciu najwyższych kwotowo dotacji majątkowych w łącznej kwocie 12.411,5 tys. zł (wykorzystanych w kwocie 12.079,8 tys. zł, tj. 97,4%, przez beneficjentów: Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej, Instytut Techniki Górniczej KOMAD w Gliwicach, Wydział Medyczny Uniwersytetu Medycznego, Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS Uniwersytetu Jagiellońskiego i Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego) wykazało, że środki zostały przyznane na cele określone w art. 20 ustawy o zasadach finansowania nauki. Wszystkie badane dotacje zostały przyznane oraz rozliczone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych¹⁴.

Badaniem objęto 63 zapisy księgowe na kwotę ogółem 2.703 tys. zł, tj. 32,7% wydatków w dziale 750 – Administracja publiczna¹⁵. Badanie objęło grupę wydatków majątkowych w kwocie 190,2 tys. zł, zaś w pozostałej części wydatki bieżące. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki zostały rzetelnie określone oraz dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym. Wydatki zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującym prawem, terminowo, gospodarnie i służyły osiągnięciu zaplanowanych celów.

Szczegółowemu badaniu poddano 13 postępowań zakupowych, w wyniku których wydatkowano kwotę 1.571,7 tys. zł. Wśród zbadanych postępowań jedno zostało przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, dwa na podstawie art. 138o ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁶ (usługi społeczne). Dodatkowo kontroli poddano osiem zamówień przeprowadzonych z wyłączeniem procedur określonych w ustawie Pzp, z czego trzy ze względu na wartość zamówienia (art 4 pkt 8 ww. ustawy) oraz pięć ze względu na wyłączenie przedmiotowo-podmiotowe (art. 4 pkt 3 lit. g i h ww. ustawy). Kontrolą objęto również jedno zamówienie udzielone w trybie z wolnej ręki oraz jedno postępowanie prowadzone w trybie art. 138o Pzp, które zostało unieważnione. Wśród zbadanych postępowań jedno zostało sfinansowane ze środków europejskich. W wyniku badania 13 postępowań zakupowych stwierdzono dwie nieprawidłowości.

1. W 2017 r. nieprawidłowo dokonano zakupu usługi polegającej na realizacji i emisji programów informacyjnych oraz emisji spotów promujących bieżące działania MNiSW i reformę „Konstytucji dla nauki” z pominięciem ustawy Pzp, powołując się na wyłączenie, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. g i h tejże ustawy.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego akceptował wniosek o dokonanie zakupu nr 557/WZ/2017 (BM.WP.312.101.2017) z dnia 7 grudnia 2017 r. i wyraził zgodę na realizację i emisję programów informacyjnych oraz emisję spotów promujących bieżące działania MNiSW oraz reformę „Konstytucji dla nauki” w kanałach Polsat i Polsat News. Wartość zakupu oszacowano na kwotę 190.700,00 zł netto (równowartość 45.667,74 euro netto). Zamówienia udzielono z pominięciem Pzp, powołując się na wyłączenie, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. g i h ustawy, tj. że ustawy nie stosuje m. in. do postępowań w przedmiocie zakupu czasu antenowego od nadawcy. Nadawcą Telewizji Polsat i Polsat News, zgodnie z koncesjami nr 200/K/2013-T oraz 380/2008-T, jest Telewizja Polsat Spółka z o.o. W wyniku udzielonego zamówienia w dniu 13 grudnia 2017 r. zawarto umowę pomiędzy Skarbem Państwa – MNiSW a Polsat Media Biuro Reklamy Spółką z o.o. spółką komandytową (dalej: Polsat Media), tj. podmiotem niebędącym nadawcą, na kwotę 234.561 zł brutto.

¹⁴ Dz. U. poz. 1693.

¹⁵ Badaną próbę stanowiły wydatki wylosowane metodą monetarną MUS w kwocie 2.215,2 tys. zł oraz wydatki dobrane celowo w kwocie 487,8 tys. zł.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm., dalej: ustawa Pzp.

Najwyższa Izba Kontroli stoi na stanowisku, że zakupu czasu antenowego poza przepisami dotyczącymi zamówień publicznych można dokonywać jedynie od nadawcy. W danym przypadku Polsat Media nie jest nadawcą programu telewizyjnego, lecz jedynie pośrednikiem jego sprzedaży – powyższe wynika również z działalności ww. podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS nr 467579).

2. W 2017 r. w Ministerstwie dokonywano zakupów bez rozeznania rynku, do którego zobowiązują przepisy wewnętrzne. Ministerstwo bez znajomości wartości rynkowej towaru czy usługi dokonało zakupu w 133 przypadkach na 317 (tj. w 42%)¹⁷. Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 zarządzenia Dyrektora Generalnego MNiSW z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w przypadku, gdy wartość planowanego zakupu wynosi co najmniej 3.000 zł brutto albo gdy wymagają tego wytyczne właściwe dla danego programu wsparcia finansowego, wnioskodawca, przed sporządzeniem wniosku, przeprowadza rozeznanie rynku. W przypadku, gdy nie jest możliwe przeprowadzenie rozeznania rynku, jak stanowi § 21 ust. 3 zarządzenia, wnioskodawca podaje we wniosku szczegółowe uzasadnienie konieczności odstąpienia od przeprowadzenia rozeznania rynku.

Zasada wyboru najkorzystniejszej oferty zapewnia efektywność ekonomiczną wydatków dokonywanych ze środków publicznych. Dlatego – w ocenie NIK – odstępstwa od ogólnej zasady nakazującej przeprowadzenie rozeznania rynku, powinny następować w wyjątkowych przypadkach.

Dane dotyczące wykonania wydatków budżetu państwa w części 28 stanowi załącznik nr 2a do niniejszej Informacji.

Przeciętne zatrudnienie w części 28 wyniosło w 2017 r. 283 osoby w przeliczeniu na pełnozatrudnione i było wyższe o dwie osoby niż w 2016 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7.178,9 zł, i było wyższe o 280,1 zł niż w 2016 r., tj. o 4,1%.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2017 r. w części 28 przedstawiono w załączniku nr 3a do Informacji.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 28 zaplanowane w kwocie 1.347.849 tys. zł zostały wykonane w kwocie 1.128.802,7 tys. zł, stanowiącej 83,7% planu i 187,8% kwoty wydatków w 2016 r. Wzrost wydatków w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym wynikał z zaawansowania projektów Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (PO IR). Wydatki poniesiono w działach: 730 – Nauka w wysokości 1.127.836,2 tys. zł, tj. 83,8% planu po zmianach oraz 750 – Administracja publiczna w wysokości 966,5 tys. zł, tj. 47,1% planu po zmianach.

Na finansowanie projektów w ramach PO IR wydatkowano łącznie kwotę 1.121.199,9 tys. zł, co stanowiło 83,8% planu po zmianach. Na dotację celową dla NCBiR przeznaczono środki w wysokości 1.099.476,3 tys. zł, z których sfinansowano realizację 760 projektów, w ramach działań I i IV osi priorytetowej PO IR (NCBiR jest Instytucją Pośredniczącą w ramach tych osi). Dotację w wysokości 6.930,3 tys. zł na realizację projektów w działaniu 4.2 „Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki” wydatkował Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI-PIB). Niewydatkowanie części dotacji celowej przez NCBiR zostało spowodowane przesunięciem części płatności na kolejny rok budżetowy w związku z późnym (w ostatnich miesiącach 2017 r.) zawarciem umów o dofinansowanie projektów oraz wyborem refundacji jako formy wypłaty. W przypadku OPI-PIB niepełne wydatkowanie dotacji zostało spowodowane przesunięciem realizacji projektu na 2018 r. w związku z trwającymi do grudnia 2017 r. uzgodnieniami z Komisją Europejską.

¹⁷ Łącznie dla części 28 i części 38.

Na realizację Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (PO PC) wydatkowano łącznie kwotę 7.602,7 tys. zł, tj. 91,3% planu po zmianach. Ministerstwo przekazało OPI-PIB dotację celową w kwocie 7.329,4 tys. zł na realizację projektu pn. „Zintegrowany system usług dla nauki – etap I” w ramach działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”. Oszczędności w ramach PO PC w wysokości 728,3 tys. zł wynikały z braku zapotrzebowania na analizy prawne oraz przesunięcia zakupu materiałów promocyjno-informacyjnych na późniejszy termin.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki w łącznej kwocie 223,9 tys. zł, co stanowiło 23,3% wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych w dziale 750 – Administracja publiczna¹⁸. Badane wydatki zostały poniesione w celu realizacji zadania 10.2. „Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom”. Skontrolowane wydatki zostały faktycznie poniesione i należycie udokumentowane, spełniały warunki kwalifikowalności i nie przekraczały planu finansowego. Zostały one przeznaczone na cele lub zadania określone w umowach na dofinansowanie. Zlecenia płatności były przekazywane do Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) w terminach umożliwiającym ich realizację przed upływem terminu płatności.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków europejskich w części 28 zawiera załącznik nr 4a do niniejszej Informacji.

1.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Minister w ramach swoich kompetencji przedłożył do budżetu w układzie zadaniowym dla części 28 jedną funkcję – 10 – „Nauka polska”, w której wyodrębnił dwa zadania: 10.1 – „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki” i 10.2 – „Rozwój infrastruktury badawczej nauki polskiej” oraz trzy podzadania.

Podzadanie 10.1.1 – „Wspieranie badań naukowych” realizowane było przez MNiSW, NCN i NCBiR. Na podzadanie to zaplanowano środki (według planu po zmianach) w wysokości 4.190.446,9 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 4.163.537,2 tys. zł (99,4%). W porównaniu do roku 2016 wysokość wydatkowanych środków była wyższa o 385.546,1 tys. zł, tj. o 10,2%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem stopnia realizacji zaplanowanego podzadania był wzrost liczby publikacji z Polski w czasopismach objętych bazą SCOPUS. Zaplanowana wartość tego miernika (104,041%) nie została osiągnięta i wyniosła 102,188%.

Na podzadanie 10.1.2 – „Rozwój infrastruktury badawczej nauki polskiej” zaplanowano środki (według planu po zmianach) w wysokości 443.701,3 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 424.363,2 tys. zł (95,6%). Wysokość środków wydatkowanych na to podzadanie była niższa o 7.656,2 tys. zł niż w 2016 r., tj. o 1,8%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem stopnia realizacji zaplanowanego zadania było procentowe zużycie aparatury naukowo-badawczej. Zaplanowana wartość na poziomie 72,5% została zrealizowana w wysokości 77,2%.

Na podzadanie 10.1.3 – „Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki” zaplanowano środki (według planu po zmianach) w wysokości 56.253,2 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 50.648,2 tys. zł (90%). Wysokość środków wydatkowanych na to podzadanie była wyższa o 9.011,8 tys. zł niż w 2016 r., tj. o 21,6%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem stopnia realizacji zaplanowanego zadania był procentowy wzrost liczby osób biorących udział w wydarzeniach

¹⁸ Doboru próby dokonano w sposób celowy spośród wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych na odpowiadających bieżącym wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia – urzędu obsługującego Ministra.

promujących naukę, zaplanowany na poziomie 72,5% – został zrealizowany w wysokości wyższej niż planowana, tj. 101%.

2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe

2.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r., w części 38 – Szkolnictwo wyższe przeprowadzona została analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2017 r. z wynikami roku ubiegłego. Przeprowadzona została również analiza stanu należności pozostałych do zapłaty i windykacji należności.

W ustawie budżetowej na 2017 r. dochody w części 38 zaplanowano w kwocie 8.640 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 5.919,7 tys. zł (tj. 68,5% planu po zmianach), z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 5.911,2 tys. zł oraz w dziale 750 – Administracja publiczna 8,5 tys. zł. W porównaniu do 2016 r. zrealizowane dochody były niższe o 6.866,8 tys. zł, tj. o 53,7%.

Głównymi źródłami dochodów (4.729 tys. zł, tj. 80% ogółu dochodów) były wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, z tego wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp¹⁹, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (2.770,8 tys. zł) oraz wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności (1.958,2 tys. zł).

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2017 r. wyniosły 9.394,2 tys. zł i były niższe o 13.308,5 tys. zł, tj. o 58,6% w porównaniu do 2016 r. Zaległości wyniosły 8.232,4 tys. zł i były niższe o 10.429,4 tys. zł, tj. o 55,9% od zaległości na koniec 2016 r. Największe zaległości w łącznej kwocie 6.560,2 tys. zł (62,9% zaległości ogółem) wynikały z decyzji Ministra określających kwoty zwrotów z tytułu nadmiernie pobranych przez 19 uczelni niepublicznych dotacji podmiotowych na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

W 2017 r. Minister umorzył należności Politechniki Krakowskiej w łącznej wysokości 11.218.882,19 zł, w tym odsetki w kwocie 3.058.882,19 zł, co było działaniem niegospodarnym. Podstawą umorzenia był wskazany w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. a ufp ważny interes zobowiązanego lub interes publiczny, a decyzja została wydana na wniosek Politechniki Krakowskiej (Uczelnia, Politechnika) z dnia 6 czerwca 2017 r. o umorzenie należności. We wniosku Politechnika wskazała, że jest uczelnią o wieloletniej tradycji kształcącej rzeszę osób na kierunkach technicznych „niezbędnych do rozwoju kraju” oraz jest jednostką sektora finansów publicznych realizującą zadania wynikające z Konstytucji. Uczelnia wskazała również inwestycje, które są w realizacji oraz które planowane są do realizacji, jednakże z uwagi na brak środków zostały odłożone. Politechnika zarzuciła również Ministrowi NiSW, że udzielając jej dotacji w grudniu 2013 r. w wysokości 10.200 tys. zł miał świadomość, iż „(...) znaczna część dotacji zostanie spożytkowana na refundację poniesionych kosztów”, i do powyższej kwestii – w umowie – nie było zastrzeżeń. Do wniosku nie załączono żadnych dowodów potwierdzających podnoszone we wniosku przez Uczelnię argumenty.

Dopiero rozliczenie końcowe inwestycji zakończonej w 2014 r. pn. „Nadbudowa i przebudowa budynku 10-61 po byłej pralni na budynek dydaktyczno-naukowy Politechniki Krakowskiej, ul. Warszawska 24, Kraków”, złożone w MNiSW w dniu 22 grudnia 2014 r. wykazało, iż w programie inwestycji zawarto nieprawidłową datę jej rozpoczęcia. W rozliczeniu wskazano bowiem jako datę rozpoczęcia 24 sierpnia 2010 r., podczas gdy w programie inwestycji stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie

¹⁹ Procedury obowiązujące przy dokonywaniu wydatków związanych z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

planowano rozpoczęcie inwestycji w III kwartale 2011 r. W rozliczeniu wskazano również inne niż planowano efekty rzeczowe inwestycji, tj. planowano powierzchnię użytkową 1.600,3 m², podczas gdy ostatecznie wyniosła ona 2.150 m², tj. była o 549,7 m² (o 34,3%) większa od planowanej. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez pracowników Ministerstwa w okresie od marca do maja 2015 r., wydano w dniu 20 grudnia 2016 r. decyzję nr 1/WIS/DBF/MNiSW/16, ustalającą wysokość dotacji podlegającej zwrotowi jako wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, tj. kwotę 10.200 tys. zł oraz odsetki od dnia 20 grudnia 2013 r. liczone jak od zaległości podatkowych.

Na podstawie złożonego przez Politechnikę wniosku o umorzenie, zostało przeprowadzone postępowanie mające na celu ocenę argumentów w zakresie sytuacji finansowej Uczelni. Ustalono, że sytuacja finansowa Politechniki jest dobra, oraz że nierozstrzygnięta pozostała kwestia rozliczenia końcowego inwestycji z powodu samowolnego zwiększenia jej zakresu rzeczowego, a w związku z tym, zachodzi konieczność zwrotu części dotacji. Pracownicy Ministerstwa analizujący dokumenty sprawy zaproponowali Ministrowi dwa rozwiązania: odrzucenie wniosku o umorzenie, czym podtrzymano by jednolitość rozstrzygnięć w podobnych sytuacjach lub umorzenie samych odsetek bez należności głównej. Minister podjął natomiast decyzję o umorzeniu całości odsetek oraz 80% należności głównej, stwierdzając w uzasadnieniu m.in., że przedstawiona we wniosku Uczelni argumentacja zasługuje na uwzględnienie i w znacznym stopniu uzasadnia pozytywne rozpatrzenie wniosku.

Decyzja umorzeniowa, wydana w warunkach uznania administracyjnego, tj. możliwości wyboru konsekwencji prawnych w ustalonym stanie faktycznym wymaga, aby organ podejmujący takie rozstrzygnięcie w sposób zrozumiały i czytelny wyjaśnił motywy, którymi kierował się podejmując dane rozstrzygnięcie. Z uzasadnienia decyzji wynika, że Minister wziął pod uwagę ważny interes zobowiązanego oraz interes publiczny. Zdaniem NIK, w sytuacji uwzględnienia „interesu publicznego”, należy mieć na względzie respektowane wartości wspólne dla całego społeczeństwa, tj. m.in. sprawiedliwość, równość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy. Z ustaleń kontroli przeprowadzanej w MNiSW wynika, że dotychczasową praktyką była odmowa umorzenia należności w części 38. Ponadto sytuacja Politechniki była dobra, co umożliwiało podjęcie innej decyzji dotyczącej ulgi w spłacie należności, np. poprzez rozłożenie jej na raty lub odroczenie terminu płatności. Fakt dotowania Politechniki z budżetu państwa nie może uzasadniać umorzenia, albowiem Politechnika, jako szkoła wyższa, ma również możliwość pozyskania środków z innych źródeł. Decyzja Ministra może mieć jednak negatywne skutki wobec budżetu państwa, albowiem może stworzyć ryzyko występowania przez inne uczelnie, które otrzymały dotację celową na inwestycję i wydatkują ją niezgodnie z przeznaczeniem, z wnioskami o umorzenie opartymi na analogicznych, jak w opisanym sprawie, przesłankach uzasadniających umorzenie należności.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 1b do niniejszej Informacji.

2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

W ustawie budżetowej zaplanowano wydatki w części 38 w wysokości 12.648.810 tys. zł, z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12.618.237 tys. zł i w dziale 851 – Ochrona zdrowia 17.803 tys. zł. W wyniku dokonanych zmian, plan wydatków został zwiększony do wysokości 12.755.060,4 tys. zł. Zrealizowane w części 38 wydatki wyniosły 12.664.202,7 tys. zł (99,3% planu po zmianach), z tego m.in. w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12.636.273,8 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach, a w dziale 851 – Ochrona zdrowia 16.593,5 tys. zł, tj. 93,2% planu po zmianach.

Blokady środków finansowych do końca 2017 r. dotyczyły wydatków majątkowych na programy wieloletnie. W dniu 27 marca 2017 r. Minister podjął decyzję w sprawie blokady środków finansowych

w kwocie 30.265,2 tys. zł w związku ze zmianą uchwały nr 209 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Uniwersytet Warszawski 2016–2025”²⁰. Na skutek zmiany harmonogramu realizacji trzech inwestycji na podstawie uchwały nr 2 Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r.²¹, zmniejszone zostały nakłady w 2017 r. z 38.855 tys. zł do 8.589,8 tys. zł.

Decyzja Ministra podjęta w dniu 29 listopada 2017 r. o zablokowaniu środków w łącznej kwocie 15.234,1 tys. zł dotyczyła środków na trzy programy wieloletnie. W szczególności zablokowane zostały środki na realizację programów: „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” (3.439 tys. zł), „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004–2017” (5.562,8 tys. zł), „Uniwersytet Warszawski 2016–2025” (6.232,3 tys. zł). Rektorzy uczelni jako przyczyny niewykorzystania środków do końca 2017 r. wskazywali nadmiar posiadanych środków (konieczność urealnienia kosztów inwestycji w wyniku rozstrzygnięć przetargowych), bądź opóźnienia w realizacji zadań (przedłużające się procedury związane z zakupem działek gruntowych, przedłużające się prace rozbiórkowe).

Środki z rezerw celowych i ogólnej zwiększyły wydatki budżetowe w części 38 łącznie o kwotę 106.420,4 tys. zł, z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe o kwotę 106.318,8 tys. zł (z rezerw celowych – o 106.064,8 tys. zł, z rezerwy ogólnej – o 254 tys. zł), i w dziale 750 – Administracja publiczna o kwotę 101,6 tys. zł (z rezerw celowych). Szczegółowym badaniem objęto 99,5% tych środków (105.686,9 tys. zł). Zostały one przeznaczone na zwiększenie dotacji podmiotowej dla uczelni oraz na organizację, funkcjonowanie i wyposażenie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). W zakresie wykorzystania rezerw celowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na dotacje wydatkowano kwotę 12.325.998 tys. zł, tj. 99,95% planu po zmianach. Wydatki powyższe stanowiły 97,3% ogółu wydatków budżetu państwa w części 38, i w porównaniu do 2016 r. były wyższe o 248.946 tys. zł, tj. o 2,1%. W planie po zmianach na dotacje podmiotowe przeznaczono kwotę 12.280.356,5 tys. zł, z tego na działalność dydaktyczną – 10.370.314,5 tys. zł, na pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 1.654.703 tys. zł, na zadania projakościowe – 251.732 tys. zł, na pozostałą działalność – 3.607 tys. zł.

Dotację podmiotową na działalność dydaktyczną (rozdział 80306) wykorzystano w kwocie 10.370.262,3 tys. zł. Środki te przekazano łącznie 285 podmiotom: 59 uczelniom publicznym akademickim nadzorowanym przez Ministra NiSW (9.363.907,6 tys. zł), 34 uczelniom publicznym zawodowym nadzorowanym przez Ministra NiSW (612.686,5 tys. zł), pięciu uczelniom publicznym nadzorowanym przez Ministra Obrony Narodowej (182.491,5 tys. zł), sześciu uczelniom prowadzonym przez kościoły i związki wyznaniowe (200.577,7 tys. zł). Ponadto środki przekazano 181 uczelniom niepublicznym (10.599 tys. zł) na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Dotację podmiotową na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (rozdział 80309) wykorzystało łącznie 396 podmiotów w kwocie 1.654.582,9 tys. zł. Dotację podmiotową w rozdziale 80311 (tzw. projakościową), wykorzystały 133 podmioty na kwotę 251.713,1 tys. zł. Dotację podmiotową w rozdziale 80395 – Pozostała działalność, otrzymały: Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej (647 tys. zł), Krajowa Reprezentacja Doktorantów (260 tys. zł) oraz NAWA (2.402,7 tys. zł). Na dotacje celowe w rozdziale 80306 – Działalność dydaktyczna wydatkowano 188.308,1 tys. zł. Kwota ta została wykorzystana przez 42 jednostki. Na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji

²⁰ M.P. poz. 1124.

²¹ M.P. poz. 58.

inwestycji i zakupów inwestycyjnych w rozdziale 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów (remonty domów oraz stołówek studenckich) wydatkowano 19.660,9 tys. zł. Środki te zostały wykorzystane przez 44 uczelnie. Dotację celową w rozdziale 80379 – Pomoc zagraniczna wydatkowała jedna uczelnia publiczna (453,6 tys. zł) oraz NAWA (1.510,7 tys. zł).

Uczelnie publiczne otrzymały dotacje podmiotowe i celowe w łącznej wysokości 11.940.026,5 tys. zł, przy czym uczelnie publiczne nadzorowane przez Ministra NiSW w kwocie 11.695.061,9 tys. zł, zaś uczelnie nadzorowane przez innych ministrów w kwocie 244.964,6 tys. zł. Uczelnie niepubliczne otrzymały dotacje podmiotowe i celowe w łącznej kwocie 765.882,6 tys. zł, z tego uczelnie prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe – 241.545,6 tys. zł.

W części 38 kontrolą objęto 25,8% zrealizowanych wydatków na dotacje. Zbadano dobrane w sposób celowy dotacje podmiotowe w kwocie 3.030.867,7 tys. zł, tj. 23,9% wydatków ogółem (na pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 1.654.582,9 tys. zł, na zadania projakościowe – 251.713,1 tys. zł i dotacje przekazane 10 uczelniom objętych kontrolą – 1.124.571,7 tys. zł) oraz dotacje celowe na działalność dydaktyczną – 188.308,1 tys. zł. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu dysponenta głównego.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 38 wydatkowano kwotę 37.580,4 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do 2016 r. były one niższe o 11.246,4 tys. zł, tj. o 23%. Kontrolą objęto wydatki na nagrody dla nauczycieli akademickich w kwocie 5.078,5 tys. zł (13,5% ogółu świadczeń na rzecz osób fizycznych). Podstawę prawną do przyznania nagród stanowiło rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 września 2016 r. w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich²² regulujące zasady i tryb przyznawania nagród: za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne, za całokształt dorobku. Wnioski rektorów o przyznanie nagród były oceniane przez Zespół powoływany przez Ministra²³. Ww. Zespół pozytywnie ocenił wnioski rektorów i rekomendował przyznanie nagród: 10 za całokształt dorobku, 20 nagród – za osiągnięcia naukowe, 8 nagród – za osiągnięcia dydaktyczne, 10 nagród – za osiągnięcia organizacyjne. Minister z własnej inicjatywy przyznał 1 nagrodę za osiągnięcia naukowe i łącznie 133 nagród za osiągnięcia organizacyjne. Łączna kwota nagród przyznanych przez Ministra z inicjatywy własnej wyniosła 3.249 tys. zł (z tego za osiągnięcia organizacyjne – 3.199 tys. zł), zaś wysokość nagród rekomendowanych przez Zespół – 1.829.500 zł. Nagrody w wysokości 4.963,5 tys. zł zostały przyznane zgodnie z przepisami.

W 2017 r. Minister przyznał czterem nauczycielom akademickim zatrudnionym w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego nagrody w łącznej wysokości 115 tys. zł, pomimo że stosownie do przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym²⁴, nie był on organem właściwym do przyznania ww. stypendiów. Stosownie do art. 155 ust. 1 ustawy Psw nauczyciele akademicy mogą otrzymywać za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne albo za całokształt dorobku nagrody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a w stosunku do nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni medycznej powyższe uprawnienie przysługuje ministrowi właściwemu do spraw zdrowia (art. 155 ust. 2 ustawy Psw). Powyższa kwestia była już rozstrzygana przez Najwyższą Izbę Kontroli w kontroli wykonania budżetu państwa za 2016 r. przeprowadzonej w MNiSW²⁵. Stwierdzono wtedy, że dla rozstrzygnięcia sprawy kluczowe są regulacje zawarte w art. 155 ust. 3 ustawy Psw, który stanowi, że środki budżetowe na nagrody ministra,

²² Dz. U. z 2016 r. poz. 1462.

²³ Dz. Urz. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 2017 r., poz. 43.

²⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm., dalej: Psw, ustawa Psw.

²⁵ www.nik.gov.pl/plik/id,14140.pdf.

o których mowa w ust. 1 i 2, określa się w wysokości 0,05% planowanej rocznej dotacji, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1. Środki te pozostają w tych częściach budżetu państwa, których dysponentami są właściwi ministrowie zgodnie z art. 94 ust. 3 ustawy Psw. Dlatego zarówno w 2016 r. jak i w 2017 r. ministrem uprawnionym do przyznawania nagród nauczycielom akademickim zatrudnionym w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego był Minister Zdrowia, a nie Minister NiSW.

Wydatki bieżące zrealizowano w kwocie 55.675,4 tys. zł, tj. 94% planu po zmianach. W porównaniu do 2016 r. były one niższe o 1.179,4 tys. zł, tj. o 2,1% i wyniosły:

- w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 28.379,1 tys. zł (95,3% planu po zmianach),
- w dziale 750 – Administracja publiczna 10.683,6 tys. zł (91,5% planu po zmianach),
- w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 16.593,5 tys. zł (93,2% planu po zmianach),
- w dziale 752 – Obrona narodowa – 19,2 tys. zł (76,8% planu po zmianach).

Na wynagrodzenia bezosobowe w części 38 poniesiono wydatki w kwocie 13.251,6 tys. zł, co stanowiło 95,8% planu po zmianach (13.839,4 tys. zł). W porównaniu do 2016 r. były one wyższe o 34,5 tys. zł, tj. o 0,3%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w łącznej wysokości 208.882,8 tys. zł, tj. 80,4% planu po zmianach i w porównaniu do 2016 r. były niższe o 4.053,5 tys. zł, tj. o 1,9%. W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 208.463,5 tys. zł, tj. 80,5% planu po zmianach. Środki te wydatkowano na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych. Wydatki majątkowe w dziale 750 – Administracja publiczna wyniosły 419,3 tys. zł (50,1% planu po zmianach) i były niższe niż w 2016 r. o 0,6 tys. zł. Przeznaczono je na zakupy informatyczne (zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania systemu informatyczne). Realizacja wydatków majątkowych w kwocie niższej od planowanej była spowodowana unieważnieniem przetargu z powodu braku ofert na modernizację budynku pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich wyniosły 36.066 tys. zł, tj. 54,3% planu po zmianach i były niższe o 32.063,9 tys. zł, tj. o 47,1% w porównaniu do 2016 r.

Badaniem objęto cztery zamówienia publiczne sfinansowane z części 38 i 28. Szczegółowe wyniki badania przedstawiono w rozdziale 1.2 dotyczącym wydatków zrealizowanych w części 28 Nauka.

Szczegółową kontrolą objęto próbę wydatków w dziale 750 – Administracja publiczna w łącznej kwocie 728.8 tys. zł (32,7%). W badanej próbie wydatki wylosowane metodą monetarną MUS stanowiły 575,2 tys. zł, wydatki dobrane celowo – 153,6 tys. zł. W zakresie badanych dowodów księgowych stwierdzono, że na jednym dowodzie księgowym błędnie wskazano kwotę zaangażowania 6.934,75 zł, zamiast 8.934,75 zł.

Zobowiązania na koniec 2017 r. wyniosły (głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi) 836,2 tys. zł, i były niższe od kwoty zobowiązań na koniec 2016 r. o 544,4 tys. zł, tj. o 39,4%. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Dane dotyczące wykonania wydatków budżetu państwa w części 38 stanowi załącznik nr 2b do niniejszej Informacji.

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra wyniosło 117.253 osoby w przeliczeniu na pełnozatrudnione i było o 672 osoby niższe niż w 2016 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 5.979 zł i było wyższe niż w 2016 r. o 2,7%. W 2017 r. w dziale 750

– Administracja publiczna przeciętne wynagrodzenie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, członków korpusu służby cywilnej oraz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wyniosło odpowiednio: 4.866 zł (w 2016 r. – 5.368 zł), 6.498 zł (w 2016 r. – 6.943 zł), 14.467 zł (w 2016 r. – 16.190 zł).

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2017 r. w części 38 przedstawiono w załączniku nr 3b do Informacji.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 zaplanowane w kwocie 328.089 tys. zł, i w wyniku zmian w planie finansowym zwiększone do kwoty 328.169,7 tys. zł, zostały wykonane w kwocie 184.541,3 tys. zł, stanowiącej 56,2% planu po zmianach i 59% wydatków zrealizowanych w 2017 r. Niepełne wykonanie planowanych wydatków było spowodowane przeniesieniem na początek 2018 r. etapu podpisywania umów w ramach III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), w działaniu 3.5 „Zintegrowane programy wsparcia uczelni” oraz zmianami harmonogramów realizacji projektów PO WER. Wydatki poniesiono w działach: 803 – Szkolnictwo wyższe w wysokości 183.792,2 tys. zł i 750 – Administracja publiczna w wysokości 749,1 tys. zł.

Na finansowanie projektów w ramach PO WER wydatkowano łącznie kwotę 183.818,8 tys. zł, co stanowiło 56% planu po zmianach. Na dotację celową dla NCBiR przeznaczono środki w wysokości 135.394,1 tys. zł, co stanowiło 63,6% planu po zmianach. Ze środków dotacji NCBiR finansowało łącznie 887 umów na realizację projektów PO WER.

Na realizację PO PC wydatkowano łącznie kwotę 722,5 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Środki PO PC zostały przekazane na rzecz OPI-PIB będącego partnerem projektu pn. „Zintegrowany system usług dla nauki – etap II” w ramach działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”, poddziałania 2.3.1 „Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki”.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki w łącznej kwocie 147,8 tys. zł (20% wydatków budżetu środków europejskich) zrealizowane w dziale 750 – Administracja publiczna²⁶, w ramach realizacji zadania 3.2. „Szkolnictwo wyższe”. Skontrolowane wydatki zostały faktycznie poniesione i należycie udokumentowane, spełniały warunki kwalifikowalności i nie przekraczały planu finansowego. Skontrolowane wydatki zostały przeznaczone na cele lub zadania określone w umowach na dofinansowanie. Zlecenia płatności były przekazywane do BGK w terminach umożliwiającym ich realizację przed upływem terminu płatności.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 38 zawiera załącznik nr 4b do niniejszej Informacji.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W ramach swoich uprawnień Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako właściwy do definiowania celów i mierników w ramach funkcji 3 – „Edukacja, wychowanie i opieka”, dla zadania 3.2 – „Szkolnictwo wyższe” wskazał cel „Zapewnienie dostępu do edukacji na poziomie wyższym” oraz dwa mierniki: „Udział osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie polskim w grupie wiekowej 23+ (w %)” i „Odsetek studentów – cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (%)”.

Na zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego (podzadanie 3.2.1) zaplanowano (plan po zmianach) w 2017 r. kwotę 180.742,2 tys. zł (w tym w budżecie państwa – 65.463,6 tys. zł), a wydatki zrealizowano

²⁶ Doboru próby dokonano w sposób mieszany, tj. 13,4% metodą losową, zaś pozostałą część w sposób celowy spośród wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych na odpowiadających bieżącym wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia – urzędu obsługującego Ministra.

w 55,1%, tj. w kwocie 99.518 tys. zł (z tego z budżetu państwa – 50.370,8 tys. zł, z budżetu środków europejskich – 49.147,1 tys. zł). Kwota ta była wyższa o 50.084 tys. zł od kwoty wydatkowanej na wykonanie tego podzadania w 2016 r. Miernikiem wykorzystanym do oceny realizacji niniejszego podzadania była liczba dokonanych ocen jakości kształcenia (ocen programowych) przez Polską Komisję Akredytacyjną. Jego wartość zaplanowano na 320 ocen, natomiast Polska Komisja Akredytacyjna zrealizowała 285 ocen.

Na kształcenie w szkolnictwie wyższym (podzadanie 3.2.2) zaplanowano (plan po zmianach) kwotę 10.892.738,7 tys. zł (w tym w budżecie państwa – 10.679.847,7 tys. zł), a wydatki zrealizowano w 99,1%, tj. w wysokości 10.796.633,8 tys. zł (z tego z budżetu państwa – 10.661.239,7 tys. zł, z budżetu środków europejskich – 135.394,1 tys. zł) i kwota ta była wyższa o 315.656,1 tys. zł, tj. o 3% niż kwota wydatkowana na wykonanie tego podzadania w 2016 r. Miernikiem wykorzystanym do oceny realizacji niniejszego podzadania był udział osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie w grupie osób powyżej 25 lat. Jego wartość zaplanowano na poziomie 29,74% i zrealizowano w pełnej wysokości.

Na wsparcie procesu studiowania (podzadanie 3.2.3, m.in. stypendia socjalne, stypendia rektora dla najlepszych studentów na I roku studiów) zaplanowano (plan po zmianach) środki w wysokości 1.724.440,4 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 1.719.207,9 tys. zł (99,7%). Kwota ta była większa o 17.643,1 tys. zł, tj. o 1% niż wydatki zrealizowane na to podzadanie w 2016 r. Podzadanie to zostało sfinansowane ze środków budżetu państwa. Wskaźnikiem wykorzystanym do oceny stopnia zrealizowania był odsetek studentów i doktorantów, którzy otrzymali pomoc materialną (zaplanowano wartość miernika wynoszącą 22,1%). W efekcie wydatkowanych środków taką pomoc otrzymało 21,6% studentów i doktorantów. Mniejsze niż zakładano wykonanie wynikało ze spadku ogólnej liczby studentów i doktorantów oraz poprawy ich sytuacji materialnej. Na rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego (podzadanie 3.2.4) zaplanowano środki w wysokości 258.439 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 207.969 tys. zł (80,5%). Na zadanie to wydatkowano kwotę niższą o 83.350,9 tys. zł, tj. o 28,6% niż w 2016 r. Źródłem finansowania był budżet państwa (w 2016 r. również budżet środków europejskich). W efekcie wydatkowanych w 2017 r. środków wykonano 75 zadań inwestycyjnych związanych z utrzymaniem i rozbudową infrastruktury w szkolnictwie, tj. o sześć więcej niż zaplanowano (zakładana wartość miernika – 69). Objęcie finansowaniem większej liczby zadań związane było z podjęciem realizacji nowych zadań, zaś wysokość wydatkowanych środków uzależniona była od kosztów inwestycji w kolejnych latach (różny zakres i kosztowność podejmowanych przedsięwzięć).

Na opłacanie i refundację składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione (podzadanie 20.1.3) zaplanowano środki w wysokości 17.803 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 16.593,5 tys. zł (93,2%). Miernik określony jako procent refundacji składek na ubezpieczenia zdrowotne dla studentów i uczestników studiów doktoranckich, opłacanych przez uczelnie oraz jednostki organizacyjne prowadzące studia doktoranckie został wykonany w 100%.

3. Część 67 – Polska Akademia Nauk

3.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r., kontrola dochodów budżetowych w części 67 – Polska Akademia Nauk polegała na przeprowadzeniu analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2017 nie zaplanowano dochodów budżetowych dla części 67. Zrealizowane dochody wyniosły 140,7 tys. zł i stanowiły 369% dochodów wykonanych w 2016 r. Największy udział w dochodach (97,1%) stanowiły wpływy ze zwrotu niewykorzystanych dotacji oraz płatności (§ 2950) w wysokości 136,7 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 67 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 1c do niniejszej Informacji.

3.2. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2017 r. wydatki w części 67 zaplanowano w wysokości 81.563 tys. zł. Wydatki ujęto w trzech rozdziałach: 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych PAN, 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN, 73095 – Pozostała działalność. Wysokość kwoty wydatków w trakcie roku nie uległa zmianie. Zrealizowane wydatki wyniosły 80.713,7 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach, i w porównaniu do 2016 r. były wyższe o 3,6%.

Stosownie do postanowień ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk²⁷, środki budżetowe zostały przekazane przez Ministra w formie dotacji podmiotowej i dotacji celowych (art. 79 ust. 1 ustawy o PAN).

W trakcie roku budżetowego Minister podjął, na wniosek Prezesa PAN, dwie decyzje o przesunięciu środków w obrębie działu 730 – Nauka, tj. zmniejszeniu uległy środki w rozdziałach 73010 i 73095, a zwiększeniu w rozdziale 73011 .

Decyzją nr 21/WKP/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. Minister dokonał blokady środków finansowych przeznaczonych na wkłady własne pierwotnie przeznaczone na współfinansowanie projektów zgłoszonych przez jednostki PAN: Bibliotekę Kórnicką w ramach PO PC – 374 tys. zł (w wyniku rozstrzygnięć dotyczących PO PC nie był wymagany wkład własny PAN) i Zakład Ichtiologii i Gospodarki Rybackiej w Gołyszcu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 23 tys. zł (projekt nie uzyskał pozytywnej opinii merytorycznej).

Z zaplanowanej na dotację podmiotową kwoty 77.716 tys. zł zrealizowano wydatki w wysokości 77.274 tys. zł, co stanowiło 95,7% wszystkich wydatków i 99,4% zaplanowanych wydatków. Z dotacji podmiotowej sfinansowano:

- wynagrodzenia kierownictwa PAN, uposażenia członków PAN i innych świadczenia na ich rzecz, organizację Zgromadzeń Ogólnych PAN i posiedzeń Prezydium, działalności Prezesa PAN, Wiceprezesów PAN, Kanclerza PAN i zespołów doradczych, działalność pięciu wydziałów PAN, komitetów, ośmiu oddziałów PAN, działalności Komisji do Spraw Etyki w Nauce i Komisji Rewizyjnej oraz działalność Akademii Młodych Uczonych (rozdział 73010) – 17.001,5 tys. zł;

²⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1869, ze zm., dalej: ustawa o PAN.

- działalność 20 jednostek organizacyjnych Akademii, tj. 13 pomocniczych jednostek naukowych działających na podstawie art. 68 ustawy o PAN (m.in. Biblioteka Gdańska, Biblioteka Kórnicka, Muzeum Ziemi, siedem zagranicznych stacji naukowych), dwóch pomocniczych jednostek naukowych działających na podstawie art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki²⁸ (Ogród Botaniczny Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, Zakład Antropologii we Wrocławiu, Zakład Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej w Gołyszach) oraz pięciu innych jednostek organizacyjnych, działających na podstawie art. 70 ustawy o PAN (Dom Seniora w Konstancinie, Dom Zjazdów i Konferencji w Jabłonie, Dom Pracy Twórczej w Wierzbie, Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie, Zakład Doświadczalny w Kórniku) – 34.168,3 tys. zł;
- działalność Kancelarii PAN (m.in. koszty zatrudnienia pracowników Kancelarii, utrzymanie siedziby i jej oddziałów oraz koszty wyodrębnionych zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę realizowanych przez biura Kancelarii PAN), współpracę naukową z zagranicą (m.in. finansowanie wyjazdów uczonych polskich, wynikające z umów i protokołów do umów o współpracy PAN z zagranicznymi akademiami nauk i organizacjami równorzędnymi, składki do organizacji międzynarodowych), działalność dwóch instytutów międzynarodowych (Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie oraz Międzynarodowego Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur we Wrocławiu), w tym bieżącej eksploatacji budynków oraz kosztów utrzymania administracji i obsługi technicznej) – rozdział 73095 – 26.105 tys. zł.

Kwota dotacji celowych (bez dotacji celowych współfinansowanych ze środków europejskich) na 2017 r. określona w ustawie budżetowej w części 67 wyniosła 3.450 tys. zł (4,2% wydatków ogółem), z tego wydatki majątkowe 3.200 tys. zł i dotacje celowe z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych (§ 2800) – 250 tys. zł.

Minister zawarł z PAN umowę 1/PAN/2017 z dnia 8 czerwca 2017 r. na sfinansowanie trzech zadań inwestycyjnych, tj.:

- wykonanie dokumentacji budowlano-wykonawczej oraz przebudowę pomieszczeń Pałacu Działyńskich – Biblioteka Kórnicka – wraz z nadzorem,
- rewitalizację elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej w Pałacu Staszica,
- zakup infrastruktury informatycznej i oprogramowania.

Aneksem nr 1 (z dnia 5 grudnia 2017 r.) do umowy nr 1/PAN/2017 zostały zmienione wielkości środków (z dotacji celowej) wykazanych w rozdziale 73011 w § 6560 – dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych. Zmniejszono o 183.646 zł środki z zadania realizowanego przez Zakład Działalności Pomocniczej w Pałacu Staszica i zwiększono o tę kwotę inwestycję budowlaną prowadzoną w Pałacu Działyńskich w Poznaniu.

Na realizację ww. trzech zadań inwestycyjnych PAN wydatkowała, zgodnie z przeznaczeniem 3.188,9 tys. zł, tj. 99,6% przyznanej dotacji. Środki z zadania realizowanego przez Zakład Działalności Pomocniczej w Pałacu Staszica oraz przez Bibliotekę Kórnicką w Pałacu Działyńskich w Poznaniu zostały wykorzystane w 100%. Na zakup przez Kancelarię PAN infrastruktury informatycznej i oprogramowania wydatkowano 97,2% przyznanych środków (388,9 tys. zł), a niewykorzystana kwota

²⁸ Dz. U. Nr 96, poz. 620, ze zm.

w wysokości 11,1 tys. zł została zwrócona terminowo na rachunek Ministerstwa. Sprawozdanie z wykorzystania dotacji zostało złożone terminowo i pozytywnie ocenione przez MNiSW.

Dotacja celowa na zadania związane z kształceniem, określona w umowie nr 2/PAN/2017 z dnia 3 sierpnia 2017 r., zawartej pomiędzy Ministrem NiSW a PAN, w wysokości 250 tys. zł została przeznaczona na sfinansowanie w 2017 r. dziesięciu stypendiów za wybitne osiągnięcia przyznawanych przez Prezesa PAN uczestnikom studiów doktoranckich prowadzonych przez instytuty naukowe PAN. Umowa zakładała wykorzystanie do dnia 31 grudnia całej kwoty. Zgodnie z decyzją nr 12/2016 Prezesa PAN z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie przyznawania stypendiów Prezesa PAN za wybitne osiągnięcia uczestnikom studiów doktoranckich prowadzonych przez instytuty naukowe PAN stypendium przyznaje się w wysokości nieprzekraczającej 25 tys. zł. Terminowo złożony raport z wykorzystania dotacji został oceniony pozytywnie.

Badaniem szczegółowym objęto dobraną w sposób losowy metodą MUS próbę wydatków w kwocie 5.250.104,1 zł, uzupełnioną w sposób celowy wydatkami na dotacje udzielone przez MNiSW beneficjentowi części 67 budżetu państwa, tj. Polskiej Akademii Nauk, w łącznej kwocie 8.817 tys. zł, co stanowiło 10,9% zrealizowanych wydatków na dotacje, z tego 100% dotacji celowych (3.200 tys. zł przeznaczonych na trzy zadania inwestycyjne oraz 250 tys. zł na zadania związane z kształceniem) oraz 7% wydatków w ramach dotacji podmiotowej (kwota 5.378.091,3 zł). Środki dotacji podmiotowej oraz dotacji celowych, prawidłowo przekazane przez MNiSW, zostały wykorzystane przez beneficjenta (PAN) na realizację zadań ustawowych, z tego na działalność bieżącą i realizację zadań inwestycyjnych. Niewykorzystaną część dotacji celowej w wysokości 11.135,36 zł zwrócono zgodnie z terminami określonymi w umowie nr 1/PAN/2017. Środki dotacji celowej na zadania związane z kształceniem zostały wykorzystane w 2017 r. przez PAN zgodnie z celem zawartym w umowie (nr 2/PAN/2017 z 3 sierpnia 2017 r.) na sfinansowanie wypłaty stypendiów, o których mowa wyżej (10 stypendiów po 25 tys. zł). Środki z dotacji zostały przekazane instytutom w terminie zgodnym z umową. Raporty z wykorzystania i rozliczenia dotacji celowych zostały terminowo przekazane i zatwierdzone przez Ministra NiSW. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowego lub niegospodarnego wydatkowania środków.

Zobowiązania w części 67 na koniec 2017 r., podobnie jak na koniec roku poprzedniego, nie wystąpiły.

Dane dotyczące wykonania wydatków budżetu państwa w części 67 stanowią załącznik nr 2c do niniejszej Informacji.

3.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W planie budżetu w układzie zadaniowym na podstawie ustawy budżetowej na 2017 r. dla części 67 w funkcji 10. „Nauka polska” zostało przewidziane jedno zadanie 10.1 – „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki”, któremu został przypisany cel – „Podniesienie poziomu wyników badań naukowych” oraz miernik „udział publikacji z Polski w czasopiśmie zawartych w bazie danych SCOPUS”. Planowana wartość miernika 1,240% została przekoczona i osiągnęła wartość 1,272%. Na wyższe wykonanie miernika (o 2,6%) od wartości planowanej (przy wykonaniu wydatków w 99%) wpływ miały m.in. wzrost aktywności publikacyjnej naukowców PAN, zmiany w systemie organizacji badań naukowych i prac rozwojowych, przejrzyste systemy finansowania polskiej nauki oraz intensyfikacja współpracy międzynarodowej.

Minister w ramach ww. zadania ustalił także cele i mierniki dla realizowanego podzadania 10.1.3 – „Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki” (cel: „popularyzacja nauki oraz udział w przedsięwzięciach informacyjno-promocyjnych oraz organizowanie wydarzeń o charakterze

naukowym i popularyzatorskim” planowany miernik „Wzrost liczby osób biorących udział w wydarzeniach promujących naukę” – 110%, wykonanie 203,84%) i działania 10.1.3.1 „Finansowanie działalności PAN” (cel „zwiększenie zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez upowszechnianie i promocję”). Na „Działalność PAN” (działanie 10.1.3.1) zaplanowano w 2017 r. 81.563 tys. zł, a wydatki zrealizowano w wysokości 80.713,7 tys. zł (99%). Miernikiem wykorzystanym do oceny realizacji niniejszego działania była „liczba wydarzeń promujących naukę”. Jego wartość zaplanowano w wysokości 4.730, a wykonanie wyniosło 5.752. Wzrost miernika o 21,6% był efektem działań PAN – zwiększenie liczby wydarzeń popularyzujących naukę organizowanych lub współorganizowanych przez PAN.

4. Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w badanych obszarach

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2017 r. przez dysponenta części 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk i sprawozdań jednostkowych:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności i wybranych aktywów finansowych oraz o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia – urząd obsługujący Ministra) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnorachunkowym. Korekta sprawozdania Rb-28 dla części 38, złożona w dniu 22 lutego 2018 r., wynikała z przeksięgowania w księgach rachunkowych w zakresie zobowiązań.

5. Księgi rachunkowe części 38 – Szkolnictwo wyższe

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych, zgodnie z tematyką kontroli, objęło swym zakresem księgi dysponenta III stopnia w części 38 – Szkolnictwo wyższe i zostało przeprowadzone na próbie 41 zapisów księgowych o łącznej wartości 728,8 tys. zł (32,6% wydatków ogółem) dobranych do

badania metodą monetarną MUS (575,2 tys. zł), uzupełnioną w drodze doboru celowego (153,6 tys. zł). Poddane kontroli zapisy księgowe były prawidłowe pod względem formalnorachunkowym i merytorycznym. Operacje gospodarcze zostały właściwie ujęte w księgach rachunkowych. Przyjęte przez MNiSW procedury wewnętrzne w zakresie dysponenta III stopnia zapewniały prawidłowość i rzetelność ujmowania operacji finansowych w księgach, a także poprawność sporządzanych sprawozdań.

IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Akademii Nauk

Polska Akademia Nauk jako jednostka sektora finansów publicznych wymieniona w art. 9 pkt 12 ufp, nie jest zobowiązana do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektów planów finansowych, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej. Akademia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego uchwalanego przez Prezydium PAN i zatwierdzanego przez ministra właściwego do spraw nauki.

W 2017 r. Polska Akademia Nauk – państwowa instytucja naukowa – realizowała zadania określone w ustawie o PAN, służące rozwojowi, promocji, integracji i upowszechnianiu nauki oraz rozwojowi edukacji i wzbogacaniu kultury narodowej. Polegały one m.in. na prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych, kształceniu na studiach doktoranckich i studiach podyplomowych oraz rozwijaniu międzynarodowej współpracy naukowej. Akademia działała poprzez organy oraz korporacje uczonych, a także utworzone przez PAN instytuty naukowe i pomocnicze, tj. jednostki naukowe PAN.

Celem kontroli była ocena wykonania w 2017 r. planu finansowego Polskiej Akademii Nauk w zakresie przychodów i kosztów oraz wydatków, ponoszonych m.in. ze środków dotacji otrzymanych od Ministra NiSW w ramach części 67 budżetu państwa.

Zakres kontroli obejmował w szczególności:

- planowanie i wykonanie przychodów,
- planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- wykorzystanie dotacji z części 67 budżetu państwa, w tym dotacji celowych,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- prawidłowość sporządzenia sprawozdań za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji²⁹,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli wykonania planu finansowego przez PAN w 2016 r.

Prezes PAN po uzyskaniu pozytywnej opinii Prezydium Akademii, dokonał podziału zapisanych w ustawie budżetowej na rok 2017 środków w części 67, o których mowa w art. 78 ust. 2 ustawy o PAN, z przeznaczeniem na realizację określonych zadań (w tym zadań inwestycyjnych) i dla poszczególnych jednostek organizacyjnych. Tą samą decyzją uchwalony został plan budżetu zadaniowego dla części 67. Plan finansowy został uchwalony przez Prezydium PAN uchwałą nr 17/2017 z 18 kwietnia 2017 r. i zatwierdzony przez Ministra NiSW dnia 1 czerwca 2017 r. Plan był zmieniany dwukrotnie. Realizację planu finansowego w 2017 r. regulowały decyzja nr 26/2016 Prezesa PAN z dnia 9 sierpnia 2016 r. dotycząca zasad realizacji planu finansowego w jednostkach organizacyjnych PAN nieposiadających osobowości prawnej oraz decyzja nr 40/2016 Prezesa PAN z dnia 14 października 2016 r. określająca zasady realizacji planu finansowego PAN na szczeblu centralnym .

W 2017 r. Polska Akademia Nauk zrealizowała przychody ogółem w wysokości 131.152,9 tys. zł. Otrzymane z części 67 budżetu państwa środki w formie dotacji podmiotowej i dotacji celowych wyniosły 81.166 tys. zł, z czego do przychodów PAN zaliczono 74.970,8 tys. zł, co stanowiło 57,2% wykonanych przychodów ogółem. Zrealizowane koszty PAN wyniosły 121.611,2 tys. zł, w tym wydatki

²⁹ Z wyłączeniem danych dotyczących instytutów naukowych, prowadzących samodzielną gospodarkę finansową.

majątkowe 6.647 tys. zł. Stan środków pieniężnych PAN na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 31.267 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o NIK.

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2017 r. przez Polską Akademię Nauk planu finansowego.

Polska Akademia Nauk realizowała plan finansowy w 2017 r. zgodnie z ustawą o PAN oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu finansowania i gospodarki finansowej Polskiej Akademii Nauk i jej instytutów naukowych³⁰.

Otrzymane w 2017 r. z części 67 budżetu państwa dotacje podmiotowa i celowe zostały wykorzystane w kwocie 80.713,7 tys. zł (w 99%) na zadania ustawowe i zgodnie z celem ich przeznaczenia, tj. na pokrycie kosztów bieżącej działalności Akademii, finansowanie inwestycji realizowanych przez Kancelarię PAN i jednostki niemające osobowości prawnej, zadania realizowane przez instytuty PAN w zakresie kształcenia oraz dofinansowanie działalności instytutów międzynarodowych PAN. Przyjęte wartości mierników wykonania zadań zostały osiągnięte w wartościach wyższych niż zakładano. Badanie szczegółowe 100% przyznanych dotacji celowych (w kwocie 3.450 tys. zł) nie wykazało nieprawidłowości przy wydatkowaniu tych środków.

W 2017 r. zrealizowane przychody PAN ogółem wyniosły 131.152,9 tys. zł, i były wyższe o 7,3% niż zaplanowane. Przychody z prowadzonej przez Akademię działalności wyniosły 28.582,9 tys. zł i były o 9% niższe niż zaplanowano, natomiast pozostałe przychody, pochodzące głównie ze sprzedaży aktywów trwałych, były wyższe od zaplanowanych o 76% i wyniosły 27.599,2 tys. zł.

Należności na koniec 2017 r. wyniosły 6.089,9 tys. zł i w stosunku do zaplanowanych wzrosły o 38,5%. Szczegółowemu badaniu poddano 20 spraw wytypowanych drogą doboru celowego, według wartości i okresu przeterminowania, dotyczących zaległości o łącznej wartości 2.061,5 tys. zł, co stanowiło 33,9% kwoty ogółem należności i 88,9% zaległości (2.318,5 tys. zł). W wyniku badania stwierdzono, że podejmowano działania w celu wyegzekwowania zaległości, jednakże w większości przypadków nie doprowadziły one do uregulowania należności.

Koszty PAN wyniosły 121.611,2 tys. zł i były niższe o 3,6% od zaplanowanych. W wyniku kontroli 15,6% poniesionych przez jednostkę kosztów i wydatków majątkowych (z wyłączeniem kosztów amortyzacji i wynagrodzeń wraz z pochodnymi) stwierdzono, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Koszty poniesione zostały na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności określone w planie w układzie zadaniowym, sporządzonym dla ministra właściwego do spraw nauki.

Zobowiązania na koniec roku wyniosły 7.341,5 tys. zł i były wyższe od zaplanowanych o 24,6%. Zobowiązania wymagalne wyniosły 461,4 tys. zł.

Stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 31.904 tys. zł i był wyższy o 199,1% od stanu na początku roku. Lokowanie wolnych środków odbywało się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie

³⁰ Dz. U. Nr 254, poz. 1707, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie gospodarki finansowej PAN.

przepisami. W 2017 r. nie wystąpiły sytuacje zagrażające terminowej realizacji zadań i płynności finansowej PAN.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sprawozdania PAN za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych (Rb-N i Rb-Z). Łączne sprawozdania zostały sporządzone na podstawie danych prawidłowo przeniesionych ze sprawozdań jednostkowych, terminowo, stosownie do przepisów rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych w części dotyczącej Kancelarii PAN i 21 jednostek niemających osobowości prawnej pokazują prawdziwy obraz należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 r. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

Sporządzone sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2017 r. zostało terminowo przekazane do Ministra NiSW.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości, niemające wpływu na stopień realizacji planu finansowego PAN, polegały m.in. na nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji dotyczącej jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz podpisaniu przez jednego z dyrektorów jednostek organizacyjnych PAN aneksu do umowy z przekroczeniem upoważnienia. Stwierdzono również, że część badanych dowodów księgowych (8%) opatrzonych było nieczytelnymi podpisami osób dokonujących kontroli merytorycznej i formalnorachunkowej. W jednym przypadku błędnie zaksięgowano wpływ części środków dotacji celowej, co zostało skorygowane.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk w 2017 r. przedstawiona została w załączniku nr 6d do niniejszej informacji.

2. Wnioski

W wyniku przeprowadzonej kontroli w Polskiej Akademii Nauk NIK wniosła o:

- 1) rzetelne prowadzenie dokumentacji odnoszącej się do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- 2) podjęcie działań w celu zapewnienia przez upoważnione osoby w jednostkach nieposiadających osobowości prawnej PAN rzetelnej kontroli formalnej, rachunkowej i merytorycznej dowodów księgowych;
- 3) podjęcie działań nadzorczych w celu wyeliminowania przypadków zawierania umów przez dyrektorów jednostek podległych z przekroczeniem upoważnienia.

3. Wykonanie planu przychodów i kosztów

3.1. Wykonanie planu przychodów

W 2017 r. wysokość zrealizowanych przychodów Akademii wyniosła 131.152,9 tys. zł i stanowiła 107,3% planu (122.282 tys. zł) oraz 116,4% wykonania planu z roku ubiegłego (112.663 tys. zł). Główne źródła zrealizowanych przychodów Akademii w 2017 r. to: dotacja podmiotowa (zaliczana do przychodów PAN) z części 67 budżetu państwa w kwocie 74.970,8 tys. zł, przychody z prowadzonej działalności – 28.582,9 tys. zł i przychody z innych tytułów – 27.599,2 tys. zł.

Różnica pomiędzy przychodami zaplanowanymi a zrealizowanymi na koniec 2017 r. wyniosła 8.870,9 tys. zł. Największe odchylenia w realizacji przychodów między planem a jego wykonaniem wystąpiły w przypadku pozostałych przychodów, gdzie zaplanowano 15.717 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 27.599,2 tys. zł (wzrost o 76%). Podstawową przyczyną zwiększonych przychodów w tej pozycji planu finansowego był wynik na sprzedaży aktywów trwałych, w szczególności

nieruchomości PAN. Zaplanowano go na poziomie 6.004 tys. zł, natomiast wykonanie zamknęło się w kwocie 21.325 tys. zł.

Środki dotacji z budżetu państwa (zaliczane do przychodów PAN) stanowiły w 2017 r. 57,2% (74.970,8 tys. zł) zrealizowanych przychodów ogółem i były kwotowo zbliżone do wykonania w 2016 r. w wysokości 74.623 tys. zł. W 2017 r. przychody uzyskane z prowadzonej działalności wyniosły 28.582,9 tys. zł, co stanowiło 91% kwoty zaplanowanej i wykonanej. Na koniec 2017 r. należności PAN ogółem wyniosły 6.089,9 tys. zł, w tym zaległości 2.318,5 tys. zł (38%). Należności dotyczyły w szczególności gospodarki mieszkaniowej, wynajmu pomieszczeń i powierzchni dla podmiotów gospodarczych (3.810 tys. zł), produkcji roślinnej i zwierzęcej (1.587 tys. zł) oraz dzierżawy gruntów (390,8 tys. zł). W porównaniu do stanu na koniec 2016 r. (4.736,4 tys. zł) należności w 2017 r. wzrosły o 28,6%, natomiast zaległości o 18,4% (1.958,4 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto 20 spraw³¹ dotyczących zaległości o wartości 2.061,5 tys. zł, co stanowiło 33,9% kwoty ogółem należności i 88,9% zaległości. W przypadku dziewięciu z dziesięciu ze zbadanych najwyższych kwotowo zaległości (łącznie 1.810 tys. zł) PAN podjęła czynności w celu ich odzyskania. Natomiast jedna sprawa (wzajemne rozliczenia w ramach Wspólnoty Mieszkaniowej ul. Długa 24 w Warszawie, której PAN jest członkiem), dotycząca kwoty 283,6 tys. zł, była przedmiotem analizy. Sprawy na kwotę 251,5 tys. zł dotyczą lat 2003–2008, przy czym w dwóch przypadkach postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne, natomiast w pozostałych ośmiu sprawach trwa egzekucja prowadzona przez komornika sądowego. PAN opracowała projekt uszczegóławiający dotychczasową procedurę windykacyjną pn. „Zasady postępowania w procesie windykacji i umarzania należności w Polskiej Akademii Nauk” (planowane wdrożenie w kwietniu 2018 r.). Ponadto do planu audytu wewnętrznego na 2018 r. wprowadzono zadanie „Windykacja należności i zobowiązania finansowe w PAN Zakładzie Działalności Pomocniczej w Warszawie w latach 2016–2017”.

Kwota należności umorzonych i rozłożonych na raty wyniosły, odpowiednio: 346,7 tys. zł i 12,6 tys. zł. Nie wystąpiły należności odroczone.

3.2. Wykonanie planu kosztów

Poniesione w 2017 r. przez PAN koszty ogółem wyniosły 121.611,2 tys. zł, co stanowiło 96,4% wykonania planu (126.167 tys. zł), natomiast w relacji do wykonania w 2016 r. – 98,7% (123.265,6 tys. zł). Różnica pomiędzy kosztami zaplanowanymi a zrealizowanymi wyniosła 4.556 tys. zł. Największe odchylenie w realizacji kosztów pomiędzy planem a jego wykonaniem wystąpiło w przypadku wydatków majątkowych, zaplanowanych w kwocie 9.502 tys. zł, a wykonanych na poziomie 6.647,4 tys. zł (zmniejszenie o 30%), co wynikało m.in. z przeniesienia realizacji niektórych zadań inwestycyjnych na 2018 r. oraz rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Wynagrodzenia ogółem wyniosły w 2017 r. 45.856,4 tys. zł wobec 44.210 tys. zł w 2016 r. (wzrost o 3,7%). W 2017 r. udział kosztów wynagrodzeń w kosztach funkcjonowania PAN wzrósł do 37,7% wobec 35,9% w 2016 r. Przeciętne zatrudnienie w PAN w 2017 r. kształtowało się na poziomie 737,7 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnione (wobec 752,2 w 2016 r. – zmniejszenie o 14,5 osób)³². Przeciętne wynagrodzenie osobowe w 2017 r. wyniosło 4.547 zł wobec 4.353 zł w 2016 r. (wzrost o 4,5%), w tym kierownictwa (R) – 13.242 zł (spadek o 3,6%) i osób na stanowiskach administracyjnych – 5.298 zł (wzrost o 3%). Wynagrodzenia bezosobowe ogółem wyniosły w 2017 r. 4.872 tys. zł wobec

³¹ Badaniem dotyczącym zaległości i ich przyczyn objęto 20 spraw wybranych metodą celową według kryterium wartości i okresu przeterminowania (po dziesięć spraw).

³² Z wyłączeniem pracowników zatrudnionych w zagranicznych stacjach naukowych na podstawie prawa miejscowego, których nie wykazuje się w sprawozdaniu Z-06 (sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy).

4.268 tys. zł w 2016 r. (wzrost o 5%). W 2017 r. przeciętne wynagrodzenie bezosobowe ogółem z tytułu umów cywilnoprawnych wyniosło 763 zł i zmniejszyło się o 17,6% w stosunku do wykonania w poprzednim roku, w wysokości 962 zł. Wyplacone pracownikom PAN oraz osobom pozostałym wynagrodzenie bezosobowe wyniosło w 2017 r. odpowiednio 332 zł oraz 885 zł, a w 2016 r. pracownikom PAN 384 zł i pozostałym osobom 1.058 zł. Odnotowano zwiększenie liczby pracowników, z którymi zawarto umowy cywilnoprawne z 75 osób w 2016 r. do 115 w 2017 r., przy czym nie dotyczyło to osób zatrudnionych w Kancelarii PAN, lecz w jednostkach nieposiadających osobowości prawnej, prowadzących działalność usługowo-gospodarczą.

Minister właściwy do spraw nauki przekazał PAN środki budżetowe w kwocie 81.166 tys. zł³³ w postaci dotacji podmiotowej w kwocie 77.716 tys. zł oraz dwóch dotacji celowych w kwocie 3.450 tys. zł. W 2017 r. PAN zrealizowała wydatki w wysokości łącznie 80.713,7 tys. zł, co stanowiło 98% przyznanych środków.

Dotację podmiotową wykorzystano w wysokości 77.274,8 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach, przeznaczając ją na sfinansowanie bieżącej działalności Akademii, tj.: pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN (34.168,3 tys. zł), na funkcjonowanie organów i korporacji uczonych PAN (17.001,5 tys. zł) oraz na pozostałą działalność (26.105 tys. zł). Wykorzystana dotacja podmiotowa była wyższa o 0,2% niż w 2016 r. (77.097 tys. zł). W pozycji planu „środki przyznane innym podmiotom” uwzględniono m.in. część dotacji podmiotowej, przekazaną przez PAN dwóm instytutom międzynarodowym³⁴ w łącznej kwocie 2.304 tys. zł.

Dotacja celowa na zadania inwestycyjne przyznana przez ministra właściwego do spraw nauki w kwocie 3.200 tys. zł, została wykorzystana w wysokości 3.188,9 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach³⁵. Niewykorzystaną część dotacji w kwocie 11,1 tys. zł zwrócono w terminie określonym w umowie. Dotacja celowa przeznaczona została na sfinansowanie trzech zadań inwestycyjnych realizowanych przez dwie jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, działające w strukturze PAN³⁶ oraz Kancelarię PAN. Minister zatwierdził rozliczenie wykorzystania dotacji celowej, złożone przez Akademię zgodnie z terminem określonym w umowie.

Badaniem szczegółowym objęto 100% kwoty przyznanej dotacji celowej na zadania inwestycyjne. Środki dotacji celowej były gromadzone na wyodrębnionej ewidencji w księgach rachunkowych oraz księgowane w sposób umożliwiający identyfikację zadania, na które zostały przekazane. W wydatkowaniu środków z dotacji nie stwierdzono nieprawidłowości. Uchybienia formalne polegające na braku na niektórych dowodach księgowych³⁷ adnotacji „Płatne ze środków Ministerstwa Nauki

³³ Różnica w kwocie 397 tys. zł dotyczyła zapisanej w ustawie budżetowej dotacji celowej na wkład własny w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Z uwagi na brak pozytywnej opinii projektu, o który aplikował Zakład Ichtiologii i Gospodarki Rybackiej w Gołyszach oraz brak wymogu wkładu własnego w przypadku realizowanego przez Bibliotekę Kórnicką projektu w ramach PO PC, kwota ta nie mogła być wykorzystana, stąd Minister NiSW pismem z dnia 30 listopada 2017 r. dokonał blokady powyższych środków finansowych (kwota ta nie została przekazana na rachunek bankowy PAN).

³⁴ Dotacja podmiotowa dla Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej oraz dla Międzynarodowego Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur na dofinansowanie działalności w części obejmującej bieżącą eksploatację budynków stanowiących siedziby Instytutów oraz koszty utrzymania, administracji i obsługi technicznej.

³⁵ Umowa nr 1/PAN/2017 z dnia 8 czerwca 2017 r. zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Akademią, określająca warunki przekazywania, wykorzystania oraz rozliczenia dotacji celowej udzielonej Polskiej Akademii Nauk na finansowanie inwestycji realizowanych przez Kancelarię Akademii, pomocnicze jednostki naukowe i inne jednostki organizacyjne działające w strukturze Polskiej Akademii Nauk, w roku 2017.

³⁶ Biblioteka Kórnicka i Zakład Działalności Pomocniczej PAN w Warszawie.

³⁷ Dotyczy opisu faktur za roboty budowlane, realizowane w PAN Bibliotece Kórnickiej i Zakładzie Działalności Pomocniczej w Warszawie.

i Szkolnictwa Wyższego na podstawie umowy nr 1/PAN/2017 z 8 czerwca 2017 r.” zostały usunięte w trakcie kontroli.

Zapotrzebowanie na środki budżetowe przedkładane było do MNiSW w formie rocznego harmonogramu wydatków, a następnie co miesiąc (do dnia 17 poprzedzającego miesiąc, którego dotyczy) aktualizowane w perspektywie kolejnych trzech miesięcy. Podziału środków z dotacji budżetowej z części 67 między jednostki organizacyjne Akademii dokonywał Prezes PAN.

Zadania dotowane z budżetu państwa zostały zrealizowane. Stopień realizacji zadań PAN monitorowała poprzez weryfikację zadań ujętych w planie zadań operacyjnych Akademii. Minister NiSW sprawdzał wykorzystanie dotacji przez PAN zgodnie z jej przeznaczeniem poprzez przyjmowanie rocznego sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej w części 67 Polska Akademia Nauk, zawierającego także wykonanie planu finansowego w układzie zadaniowym³⁸. Raporty i rozliczenia z wykorzystania dotacji celowych zostały przedłożone w terminach określonych w umowach. Minister zatwierdził rozliczenie dotacji celowych w zakresie rzeczowym i finansowym. W badanej próbie kosztów nie stwierdzono nieprawidłowego lub niegospodarnego wydatkowania przez PAN środków z dotacji podmiotowej i dotacji celowych.

Na wydatki majątkowe PAN zaplanowała na 2017 r. środki finansowe w kwocie 9.502 tys. zł, natomiast wydatkowano 6.647 tys. zł (70%). Na inwestycje, w szczególności wykonanie: projektów budowlano-wykonawczych, inwentaryzacji architektoniczno-budowlanej, ekspertyzy technicznej oraz prace remontowe i budowlane, a także wykup nieruchomości, zaplanowano środki w kwocie 7.475,6 tys. zł, z czego wydatkowano 5.668,3 tys. zł (76%). Na zaplanowanych ogółem 18 zadań zrealizowano dziesięć, w tym dwa ze środków dotacji budżetowej, dwa zadania zrealizowano częściowo i nie zrealizowano sześciu. W tych ostatnich przypadkach zadania rozpoczęto w 2017 r. (wykonanie dokumentacji, przetargi), natomiast ich zakończenie przeniesiono na 2018 r. albo na kolejne lata.

Na zakupy inwestycyjne zaplanowano 1.934,4 tys. zł, z czego wydatkowano 979 tys. zł (50,6%). Zrealizowano dwa spośród czterech zadań: zakup infrastruktury informatycznej i oprogramowania (ze środków dotacji budżetowej) oraz zakup programu do kosztorysowania. Dwa zadania zrealizowano częściowo, przesuując ich zakończenie na 2018 r. (zakupy inwestycyjne finansowane w ramach projektów badawczych oraz zakupy finansowane ze środków własnych jednostek organizacyjnych).

Efektami rzeczowymi wydatków majątkowych finansowanych z dotacji celowych były m.in. wykonanie kolejnego etapu remontu zabytkowych budynków – Pałacu Działyńskich w Poznaniu i Pałacu Staszica w Warszawie oraz innych obiektów. Ponadto zakupiono sześć serwerów kasetowych wraz z obudową i licencjami, m.in. do Kancelarii PAN.

Badaniami szczegółowymi objęto poniesione koszty w łącznej kwocie 8.817 tys. zł, tj. 15,6% kosztów zrealizowanych (bez kosztów amortyzacji i wynagrodzeń wraz z pochodnymi). Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych, odpowiadających kosztom kontrolowanej jednostki (z wyłączeniem kosztów amortyzacji i wynagrodzeń wraz z pochodnymi). Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS) spośród 22.011 zapisów księgowych o łącznej wartości 116.140,8 tys. zł oraz uzupełniona doбором celowym, według najwyższych kwot kosztów. Badaniem objęto 62 zapisy księgowe i odpowiadające im dowody transakcji gospodarczych, dotyczące poniesionych kosztów.

³⁸ Roczne sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej w 2017 r. w części 67 Polska Akademia Nauk zostało przekazane Ministrowi 8 marca 2018 r.

W wyniku badania próby stwierdzono, że dyrektor PAN Biblioteki Kórnickiej (pomocniczej jednostki naukowej) podpisał umowę (wraz z aneksem) na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Wykonanie dokumentacji budowlano-wykonawczej oraz przebudowę pomieszczeń Pałacu Działyńskich – dostosowanie obiektu do potrzeb Oddziału i jednostek PAN, wraz z nadzorem – etap III” z przekroczeniem pełnomocnictwa o kwotę 225.084,23 zł.

Pełnomocnictwo od Prezesa PAN (BOM-476/DOP-212/2017/AK z 10 kwietnia 2017 r.), upoważniało dyrektora Biblioteki Kórnickiej do przeprowadzenia przetargu i podpisania umowy o wartości szacunkowej 1.028.000 zł brutto (tj. 835.772,36 zł netto), po uzyskaniu kontrasygnaty kierownika Zespołu Finansowo-Księgowego BK, działającego na podstawie pełnomocnictwa nr BOPiSO-1559/15 z dnia 27 lipca 2015 r., albo Głównego Księgowego Akademii. Wartość umowy nr 1/471/2017 z 30 sierpnia 2017 r., zawartej z wykonawcą robót budowlanych w wyniku postępowania przetargowego, wyniosła 1.103.699,91 zł brutto, tj. przewyższała zakres udzielonego upoważnienia o 75.699,91 zł. Następnie aneksem nr 1 z 12 października 2017 r. rozszerzono zakres robót, a wartość umowy podwyższono do kwoty 1.253.084,23 zł, co w konsekwencji zwiększyło przekroczenie upoważnienia o łączną kwotę 225.084,23 zł.

Dodatkowo stwierdzono, że pięć spośród wylosowanych 62 zbadanych dowodów księgowych zostało opatrzone nieczytelnymi podpisami osób dokonujących kontroli merytorycznej i formalnorachunkowej, a w jednym spośród 62 zbadanych zapisów księgowych dotyczących kosztów stwierdzono błędne zaksięgowanie kwoty 900 tys. z wpływu dotacji celowej na zadanie inwestycyjne realizowane przez Zakład Działalności Pomocniczej PAN w Warszawie (remont elewacji Pałacu Staszica), polegające na przyporządkowaniu wpływu środków na inne zadanie. Błędny numer zadania był wprowadzony do systemu księgowego w wyniku pomyłki, nie dotyczył on wydatkowania dotacji, lecz tylko księgowania wpływu środków z dotacji celowej i nie miał wpływu na realizację zadania inwestycyjnego. Błędny zapis został skorygowany w systemie finansowo-księgowym w 2017 r.

W 2017 r. w Akademii obowiązywały wewnętrzne uregulowania dotyczące zasad udzielania zamówień publicznych, zgodne z przepisami ufp. Plan zamówień publicznych został terminowo opracowany i zamieszczony na stronie internetowej. Sprawozdanie z realizacji zamówień w 2017 r. zostało terminowo przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych.

PAN (Kancelaria Akademii, pomocnicze jednostki naukowe, placówki naukowe nieposiadające osobowości prawnej oraz inne jednostki organizacyjne Akademii) w 2017 r. udzieliła 27 zamówień publicznych w formie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę netto 8.540,3 tys. zł, pięć zamówień z wolnej ręki na kwotę netto 2.298,1 tys. zł oraz jedno zamówienie na usługi społeczne o wartości 350 tys. zł. Udzielono także dziewięć zamówień z wyłączeniem procedur określonych w art. 4 pkt 3 lit. i ustawy Pzp na kwotę 201 tys. zł, a także zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, dotyczące kwoty netto 15.930,1 tys. zł.

Wyboru próby do badania dokonano w sposób celowy, spośród postępowań przeprowadzonych w trybie innym niż przetarg lub z pominięciem procedur przewidzianych w ustawie Pzp. Badaniem szczegółowym objęto dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. udzielone na podstawie art. 138o ustawy Pzp (nr 1/ZP/S/2017) na świadczenie usług z zakresu medycyny pracy wraz z pakietem medycznym dla pracowników Kancelarii PAN oraz dwóch Instytutów PAN o wartości umowy 350 tys. zł brutto oraz udzielone w trybie ogłoszenia na stronie internetowej, o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro, na kapitalny remont zabytkowego fortepianu „Steinweg”, w wyniku którego zawarto umowę na kwotę 62,7 tys. zł – zamówienia udzielono zgodnie z przepisami ustawy Pzp i wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień.

W trakcie badania zamówień publicznych stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji, dotyczącej postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi społeczne na podstawie art. 138o ustawy Pzp (nr 1/ZP/S/2017) na świadczenie usług z zakresu medycyny pracy dla pracowników Kancelarii PAN i dwóch instytutów. W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, Kanclerz PAN zawarł umowę z wykonawcą usługi, o wartości 350 tys. zł brutto, na okres 24 miesięcy. We wniosku ofertowym wykonawca wskazał kwotę za wykonanie usługi 92.450 zł brutto, tj. inną niż w zawartej umowie. Kwota taka została także wykazana z protokole³⁹ z przeprowadzonego postępowania. Wskazana w formularzu ofertowym wybranego wykonawcy cena brutto za wykonanie przedmiotu zamówienia była niższa od kwoty wynagrodzenia ujętego w umowie o 257.550 zł. Nieprawidłowość spowodowana była oczywistą pomyłką rachunkową w ofercie wykonawcy. W toku postępowania dokonano prawidłowego wyliczenia oferty, co znalazło odzwierciedlenie w zawartej umowie. Ceny jednostkowe w ofercie były wskazane przez wykonawcę prawidłowo, ich przeliczenie przez liczbę osób objętych usługą wskazało prawidłowo ujętą w umowie kwotę usługi i tym samym sprostowano kwotę wcześniej wpisaną omyłkowo.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kwota zobowiązań wyniosła 7.341,5 tys. zł, w tym wymagalnych 461,4 tys. zł, wobec odpowiednio 6.684,5 tys. zł i 694,4 tys. zł w 2016 r. Zobowiązania na koniec roku były wyższe od zaplanowanych o 24,6%. W 2017 r. PAN nie zaciągnęła kredytów bankowych i pożyczek.

Zobowiązania w kwocie 451 tys. zł dotyczyły rozliczeń Zakładu Działalności Pomocniczej PAN w Warszawie (ZDP) ze wspólnotami mieszkaniowymi. Przyczyną wystąpienia zobowiązań przeterminowanych było nieuiszczanie opłat przez lokatorów, co z kolei powodowało brak środków finansowych na terminowe regulowanie zobowiązań przez ZDP. Analiza zobowiązań dokonywana była na poziomie centralnym w Kancelarii PAN i polegała na porównaniu stanów kwartalnych w zakresie sprawozdawczości zbiorczej otrzymywanej z instytutów i jednostek organizacyjnych.

Monitorowanie płynności finansowej⁴⁰ jednostek nieposiadających osobowości prawnej PAN odbywało się poprzez sporządzanie okresowych raportów o sytuacji finansowej w ciągu roku budżetowego⁴¹. W 2017 r. nie wystąpiły sytuacje zagrażające terminowej realizacji zadań i płynności finansowej Polskiej Akademii Nauk.

Szczegółowe informacje dotyczące wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk zawiera załącznik nr 5 do niniejszej Informacji.

3.3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych na koniec 2017 r. wyniósł 31.267 tys. zł, natomiast zaplanowano je w kwocie 10.666 tys. zł (wzrost o 193,1%). Średni stan środków pieniężnych z 12 miesięcy w 2017 r. wyniósł 25.675 tys. zł. Podstawowa przyczyna tak istotnego wzrostu (nadwyżki) środków pieniężnych w 2017 r. w stosunku do planu wynikała ze sprzedaży mienia (środki uzyskane z tego tytułu stanowiły 66% kwoty wolnych środków). Planowany na koniec 2017 r. stan środków pieniężnych ze sprzedaży nieruchomości w wysokości 6.004 tys. zł faktycznie wyniósł 21.323,6 tys. zł, co bezpośrednio przełożyło się na stan środków pieniężnych na rachunku bankowym na koniec badanego roku.

³⁹ Z dnia 15 marca 2017 r.

⁴⁰ Decyzja nr 5/2016 Prezesa PAN z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie sporządzania rozliczeń finansowych z wykorzystaniem dotacji budżetowych, sporządzania sprawozdania z realizacji planu finansowego PAN oraz okresowych raportów o sytuacji finansowej w ciągu roku budżetowego.

⁴¹ Decyzją nr 5/2016 Prezesa PAN z dnia 19 lutego 2016 r.

Środki pieniężne Akademii i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej gromadzone były w 2017 r. na rachunkach bankowych prowadzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego, natomiast środki pieniężne, których dysponentem są jednostki posiadające siedzibę poza granicami kraju (stacje naukowe PAN) – na rachunkach banków w krajach ich siedziby. Z kolei środki zgromadzone na rachunkach pozabudżetowych i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych podlegały konsolidacji i były deponowane automatycznie w systemie lokat *overnight* jako depozyt u ministra właściwego do spraw finansów publicznych. PAN nie dokonywała lokat terminowych. Przychody z tytułu odsetek uzyskanych przez PAN w 2017 r. wyniosły 135 tys. zł. Wolne środki lokowano z zachowaniem przepisów rozporządzenia w sprawie wolnych środków⁴².

3.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Polska Akademia Nauk nie jest zobowiązana, na podstawie przepisów prawa, do sporządzania planu finansowego w układzie zadaniowym. Natomiast sporządzała go dla części 67 budżetu państwa, dla ministra właściwego do spraw nauki⁴³. Decyzją Prezesa PAN został przyjęty plan budżetu zadaniowego dla części 67.

W 2017 r. w ramach funkcji 10. „Nauka polska” PAN realizowała jedno zadanie 10.1 „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki”, którego celem było „podniesienie poziomu wyników badań naukowych”. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 80.713,7 tys. zł z planowanych 81.563 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu w układzie zadaniowym w 99%.

Dla zwymiarowania stopnia realizacji zadania w 2017 r. przyjęto miernik pn. „Udział publikacji z Polski w czasopiśmie zawartych w bazie danych SCOPUS”, o wartości 1,240%. Wartość miernika została osiągnięta w wysokości 1,272%, tj. była ona o 2,6% wyższa niż zaplanowano. Wynikało to z większego umiędzynarodowienia polskiej nauki i większej aktywności polskich naukowców w międzynarodowych projektach. Dla podzadania 10.1.3 „Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki”, którego celem jest popularyzacja nauki oraz udział w przedsięwzięciach informacyjno-promocyjnych oraz organizowanie wydarzeń o charakterze naukowym, przyjęto miernik pn. „Wzrost liczby osób biorących udział w wydarzeniach promujących naukę”, o wartości 10%, natomiast wykonano go w wysokości 203,8%. Wykazanie znacznego przekroczenia wartości miernika w stosunku do zaplanowanej wynikało z pomyłki pisarskiej, mającej miejsce podczas tworzenia ustawy budżetowej, gdy wpisano 10%, zamiast 110%. Na znaczący wzrost wartości miernika miało wpływ organizowanie przez jednostki PAN licznych działań (odczytów, wystaw, imprez plenerowych) popularyzujących naukę. Największe zainteresowanie wzbudziła wystawa Muzeum Ziemi PAN „Wielkie ssaki epoki lodowcowej” zorganizowana w Warszawskim Ogródzie Zoologicznym.

Dla działania 10.1.3.1 „Działalność Polskiej Akademii Nauk”, którego celem jest „Zwiększenie zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez upowszechnianie i promocję”, zaplanowano

⁴² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

⁴³ Decyzja nr 3/2017 Prezesa PAN z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie podziału środków zapisanych w ustawie budżetowej na rok 2017 w części 67 Polska Akademia Nauk (oraz decyzje zmieniające), zaopiniowana przez Prezydium PAN podczas posiedzenia 24 stycznia 2017 r. W przepisach dotyczących PAN nie funkcjonuje pojęcie „planów rzeczowo-finansowych”, jednak PAN sporządza plany zadań merytorycznych w układzie kosztowym dla poszczególnych jednostek organizacyjnych. Plany te są skorelowane z planem zadaniowym (zatwierdzanym przez Prezesa PAN) i planem finansowym. Zadania na szczeblu centralnym w formie planu zadań operacyjnych zdefiniowanych w układzie planu finansowego są określane zarządzeniem Kanclerza PAN i monitorowane według wewnętrznej procedury dotyczącej sprawozdawczości oraz regulaminu działalności Kanclerza i Kancelarii PAN.

miernik pn. „Liczba wydarzeń promujących naukę” o wartości 4.730, który został wykonany w wysokości 5.752 wydarzeń. Na wzrost wartości miernika o 21,6% wpłynęło zwiększenie liczby zorganizowanych wydarzeń popularyzujących naukę, m.in. obchodów 150. rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie, konferencji naukowych dotyczących Puszczy Białowieskiej i odkrycia fal grawitacyjnych.

Główne efekty działalności PAN w 2017 r. to m.in.: wymiana bilateralna naukowców z zagranicznymi akademiami; upowszechnianie polskiej nauki poprzez działalność naukową w strukturach 69 organizacji międzynarodowych i działalność siedmiu stacji zagranicznych PAN (stacje wydały 52 publikacje zwarte, cztery czasopisma, wygłoszono 127 wykładów); zrealizowanie 293 zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę (w tym m.in. zorganizowanie 167 konferencji naukowych); rozwój działalności nowego Polskiego Instytutu Studiów Zaawansowanych (PIASt) realizującego współpracę projektową z naukowcami z Francji, Niemiec, Anglii i Włoch; zrealizowanie 91 zadań z zakresu działalności wydawniczej, w tym wydawanie czasopism: „Academia”, „Directory”, „Nauka”, czasopism znajdujących się na liście filadelfijskiej⁴⁴, wydanie monografii „Spektrum autyzmu. Postępy w diagnostyce i terapii”, zainaugurowanie serii wydawniczej „Wybitni uczeni we wspomnieniach”.

W Polskiej Akademii Nauk w 2017 r. w ramach audytu wewnętrznego przeprowadzono cztery zadania zapewniające oraz pięć czynności sprawdzających. Zadania audytowe były poprzedzane analizą ryzyk. Rekomendacje z ww. działań zostały w większości wdrożone lub planuje się ich wdrożenie w 2018 r. Podjęto także działania monitorujące, wynikające z zaleceń dwóch audytów, w szczególności w zakresie zapewnienia prawidłowego prowadzenia rachunkowości w jednostkach nieposiadających osobowości prawnej PAN.

PAN podjęła działania w celu realizacji wniosków pokontrolnych NIK, sformułowanych po kontroli P/17/001 „Wykonanie planu finansowego Polskiej Akademii Nauk w 2016 r.”. Dla zapewnienia prawidłowej realizacji zamówień publicznych, w tym w zakresie udzielanych pełnomocnictw, PAN przeprowadziła szkolenie dotyczące stosowania wewnętrznych regulacji związanych z udzielaniem zamówień publicznych. Wzmacniając działania nadzorcze, Kanclerz PAN dwukrotnie wystosował do wszystkich dyrektorów jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pisma, informujące o ustaleniach kontroli NIK oraz przypominające zasady szacowania wartości zamówienia, zaciągania zobowiązań i procedurę występowania o udzielenie pełnomocnictw do prowadzenia postępowań i zawarcia umowy, a także oraz wybrane przepisy ustawy o rachunkowości i ustawy Pzp. Organizowano także spotkania z dyrektorami jednostek, dotyczące racjonalności wydatkowania środków i zaciągania zobowiązań oraz wymogu monitorowania realizacji planu finansowego. Powyższe działania nie zapobiegły jednak wystąpieniu nieprawidłowości, o której mowa w podrozdziale 3.2. „Wykonanie planu kosztów”. Ponadto PAN w 2017 r. zaktualizowała politykę rachunkowości.

4. Sprawozdania

Na podstawie rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych PAN jest zobowiązana do sporządzania sprawozdań RB-Z, Rb-UZ, Rb-N, Rb-UN⁴⁵. Kontrolą objęto prawidłowość i rzetelność sporządzania przez PAN sprawozdań za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań

⁴⁴ „Bulletin of the Polish Academy Sciences: Technical Sciences”, „Chemical and Process Engineering”, „Polish Polar Research” i in.

⁴⁵ Kwartałne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań, kwartałne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych.

według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), a także sprawozdań uzupełniających Rb-UN i Rb-UZ za rok 2017.

PAN sporządziła sprawozdania łączne na podstawie sprawozdań jednostkowych złożonych przez Kancelarię PAN oraz 21 jednostek nieposiadających osobowości prawnej i 69 instytutów naukowych. Łączne sprawozdania za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych PAN zostały sporządzone na podstawie danych prawidłowo przeniesionych ze sprawozdań jednostkowych, terminowo, stosownie do przepisów rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Stosowany w PAN system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych w części dotyczącej Kancelarii PAN i 21 jednostek niemających osobowości prawnej pokazują prawdziwy obraz należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 r.

Zgodnie z art. 84 ust. 5 ustawy o PAN Prezes Akademii jest zobowiązany do sporządzenia w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdania z wykonania planu finansowego i przedstawienia go do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw nauki. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2017 r. zostało sporządzone i przekazane Ministrowi NiSW w dniu 3 kwietnia 2018 r., tj. w terminie wynikającym z art. 84 ust. 5 ustawy o PAN.

5. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane do Prezesa Polskiej Akademii Nauk w dniu 11 kwietnia 2018 r.

Prezes Polskiej Akademii Nauk nie zgłosił zastrzeżeń do przekazanego wystąpienia i poinformował o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz podjętych działaniach.

V. Wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa

1. Jednostki naukowe

Celem kontroli było dokonanie oceny wykorzystania w 2017 r., przez wybrane jednostki naukowe, dotacji otrzymanych z budżetu państwa na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej, środków na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, a także wykorzystanie środków przyznanych na realizację wybranych projektów badawczych.

Kontrole przeprowadzono w dziesięciu jednostkach naukowych, tj. w sześciu instytutach PAN, dwóch uniwersytetach medycznych i dwóch uczelniach wojskowych, tj.:

- Instytucie Oceanologii w Sopotcie (IO PAN),
- Instytucie Filozofii i Socjologii w Warszawie (IFiS PAN),
- Instytucie Historii w Warszawie (IH PAN),
- Instytucie Nauk Prawnych w Warszawie (INP PAN),
- Instytucie Fizyki Molekularnej w Poznaniu (IFM PAN),
- Instytucie Botaniki w Krakowie (IB PAN),
- Pomorskim Uniwersytecie Medycznym (PUM),
- Gdańskim Uniwersytecie Medycznym (GUM),
- Akademii Sztuki Wojennej (ASW),
- Wojskowej Akademii Technicznej (WAT).

Wyniki kontroli zostały przedstawione poniżej.

1. Minister właściwy do spraw nauki przyznał wszystkim badanym jednostkom środki finansowe na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej (art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach finansowania nauki), na podstawie terminowo złożonych wniosków zawierających informacje, których szczegółowy zakres określa załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2015 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich⁴⁶. Nie odnotowano przypadku złożenia wniosku niespełniającego wymagań formalnych. Badane jednostki otrzymały dotacje na utrzymanie potencjału badawczego w wysokości ogółem 96.499,8 tys. zł.

2. W trakcie roku budżetowego na dziesięć kontrolowanych jednostek naukowych pięć wystąpiło, stosownie do postanowień § 9 ww. rozporządzenia, o zwiększenie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego ponad kwotę ustaloną zgodnie z algorytmem, w przypadku szczególnych potrzeb tej jednostki, wynikających z prowadzonych przez nią badań naukowych lub prac rozwojowych. We wniosku jednostki naukowe przedstawiły informacje określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia, uzasadniając szczególne potrzeby, wnioskowaną kwotę zwiększenia i uzasadnienie kosztów, jakie mają być sfinansowane z tej dotacji. Minister zwiększył dotacje na utrzymanie potencjału badawczego trzem jednostkom (IB PAN, PUM, a IH PAN – na podstawie drugiego wniosku) o łączną kwotę 3.767,6 tys. zł.

Minister uzasadniając decyzje odmowne wskazał na:

- a) brak okoliczności pilnego wykonania badań naukowych lub prac rozwojowych szczególnie istotnych dla realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej lub innowacyjnej (IH PAN – pierwszy wniosek);

⁴⁶ Dz. U. poz. 1443, ze zm.

- b) brak okoliczności, które uzasadniałyby zwiększenie dotacji w trybie art. 18 ust. 6 ustawy o zasadach finansowania nauki i § 9 ust. 1 rozporządzenia, gdyż na podstawie przedłożonych wraz z wnioskiem dokumentów Minister uznał, że w 2017 r. Instytut Botaniki PAN był w trakcie restrukturyzacji, która rozpoczęła się w 2016 r., na finansowanie której Instytut otrzymał z MNiSW dotację celową w wysokości 601,7 tys. zł. Minister uznał, że finansowanie zadań, o których była mowa we wniosku, należy zrealizować w oparciu o dotację bazową, otrzymaną przez IB PAN na 2017 r.;
- c) brak okoliczności uzasadniających zwiększenie dotacji z tytułu szczególnych potrzeb jednostki naukowej (PUM), gdyż wskazane we wniosku badania to badania kontynuowane, które były już sfinansowane przedmiotową dotacją w 2016 r.

W dwóch przypadkach jednostki (IB PAN i IH PAN) ponownie wystąpiły z wnioskiem o zwiększenie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Minister przyznał dodatkowe środki (2.219,2 tys. zł) dla Instytutu Historii PAN, natomiast procedura odwoławcza Instytutu Botaniki PAN nie została zakończona do dnia 2 marca 2018 r. (do dnia zakończenia kontroli).

W ramach realizacji zadań finansowanych z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego zrealizowano 390 badań (zadań badawczych), których wyniki zostały opublikowane oraz zaprezentowane na organizowanych konferencjach naukowych.

3. W 2017 r. siedem z dziesięciu kontrolowanych jednostek naukowych zgłosiło, na wniosek rad naukowych, 23 kandydatów do stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców. Wnioski zostały złożone terminowo. W związku z brakami formalnymi (kryteria i tryb przyznawania ww. stypendiów, tryb oceny wniosków oraz szczegółowy zakres informacji we wniosku określony został w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 października 2016 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców⁴⁷), Minister w trzech przypadkach wezwał do usunięcia braków formalnych. Minister po rozpatrzeniu wniosków przyznał pięć stypendiów dla młodych naukowców. Ponadto pięć kontrolowanych jednostek wypłacało stypendia dla 11 młodych naukowców w ramach umów zawartych w latach ubiegłych.

Jako przyczyny nieprzyznania stypendium wskazano m.in.: przekroczenie przez kandydata limitu wiekowego, uzyskanie oceny niższej od wniosków, które zostały rekomendowane do finansowania, uznanie dorobek kandydata za wyróżniający ale nie wybitny.

Jednostki, których kandydatom Minister przyznał stypendia (WAT i IO PAN) zawarły ze stypendystami odpowiednie umowy.

4. Na dziesięć jednostek naukowych pięć uczestniczyło w projektach dofinansowywanych ze środków NCN i NCBiR, dwie uczestniczyły jedynie w projektach NCN, a jeden NCBiR. Ogółem badane jednostki uczestniczyły w 355 projektach (w tym 244 współfinansowanych przez NCN i 111 współfinansowanych przez NCBiR), na które w 2017 r. otrzymały środki w wysokości 89.187,1 tys. zł.

Przeprowadzono badania kontrolne 16 projektów, w ramach których w 2017 r. wydatkowano 7.442,9 tys. zł, tj. 8,3% wydatków zrealizowanych w ramach ww. 355 projektów. Analiza dokumentacji pod kątem sporządzania raportów zgodnie z terminami i w zakresami wymaganymi umowami, zgodności ze stanem faktycznym informacji zawartych w raportach okresowych o rezultatach realizowanego projektu, przedkładania w raportach okresowych uwag i uwzględniania ich przez

⁴⁷ Dz. U. poz. 1801.

jednostki oraz przypadków informowania NCN lub NCBiR o niemożności realizacji projektu zgodnie z założonymi celami nie wykazała nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykorzystanie i rozliczenie przez badane jednostki otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na utrzymanie potencjału badawczego, środków na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, a także środków przyznanych na realizację wybranych projektów badawczych. W związku z pozytywną oceną NIK nie formułowała wniosków pokontrolnych.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na przekazaniu z opóźnieniem przez IB PAN, środków partnerowi – Instytutowi Agrofizyki PAN, projektu – „Zmiany w ekosystemie w wyniku inwazji *Reynoutria japonica*: powiązanie ilości i chemicznej jakości biomasy roślinnej z właściwościami gleby”. Opóźnienie nie wpłynęło na realizację projektu ani na finanse IB PAN.

2. Uczelnie publiczne

Kontrola objęła wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez dziesięć uczelni publicznych, które otrzymały dotacje z części 38 Szkolnictwo wyższe⁴⁸. Badaniem objęto dotacje podmiotowe rozdziału 80306 – Działalność dydaktyczna i rozdziału 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów.

Dotację podmiotową w części 38 na działalność dydaktyczną wykorzystano w 2017 r. w kwocie 10.370.262,3 tys. zł. Środki te przekazano 285 podmiotom, w tym 59 uczelniom publicznym akademickim nadzorowanym przez Ministra NiSW (9.363.907,6 tys. zł). Dziesięć objętych kontrolą uczelni publicznych akademickich wykorzystowało dotację na działalność dydaktyczną w łącznej kwocie 1.124.571,7 tys. zł, tj. 12% ogółu dotacji podmiotowej przekazanych publicznym uczelniom akademickim.

Dotację podmiotową na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wykorzystowało łącznie 396 podmiotów w kwocie 1.654.582,9 tys. zł, w tym: 59 uczelni publicznych akademickich nadzorowanych przez Ministra NiSW (1.241.367,1 tys. zł). Dziesięć objętych kontrolą uczelni publicznych akademickich wykorzystowało ww. dotację w łącznej wysokości 166.395,6 tys. zł, tj. 13,4% ogółu dotacji podmiotowej przekazanych uczelniom publicznym akademickim.

Otrzymane przez kontrolowane uczelnie dotacje podmiotowe w łącznej wysokości 1.290.967,3 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadry naukowej oraz utrzymaniem uczelni.

Plany finansowo-rzeczowe stanowiące podstawę gospodarki finansowej uczelni zostały przekazane w obowiązującym terminie do MNiSW. Wynagrodzenia nauczycieli akademickich określone w umowach o pracę zostały ustalone w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Dane stanowiące podstawę ustalenia kwoty dotacji na działalność dydaktyczną, wykazane w sprawozdaniach statystycznych S-10 i S-12, były rzetelne. Wyjątek w tym zakresie odnotowano jedynie na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, który w sprawozdaniu za rok 2017 nie wykazał

⁴⁸ Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Politechnika Koszalińska, Politechnika Opolska, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

danych dotyczących liczby studiujących na kierunku „Analityka żywności”, co wynikało z trudności technicznych związanych z przesyłaniem danych za pomocą systemu POL-on⁴⁹.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich, zaliczanych do minimum kadrowego, do liczby studentów w roku akademickim 2016/2017 i w roku 2017/2018 spełniała warunek określony w § 14 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów⁵⁰. Na podstawie losowo wybranych prób umów o pracę obowiązujących w 2017 r. ustalono, że wysokości określonych w tych umowach wynagrodzeń zasadniczych oraz dodatków funkcyjnych nie były niższe od minimalnych stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej⁵¹. Uczelnie prowadziły ewidencję wykorzystania czasu pracy przez nauczycieli akademickich. Senaty uczelni ustaliły zakres obowiązków nauczycieli akademickich na rok 2016/2017 i 2017/2018, w tym wysokość pensum i zasady powierzania zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych oraz liczebność grup dydaktycznych w roku akademickim. Określone przez senaty zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich uwzględniały stopień zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację zadań badawczych. Rektorzy uczelni obniżali wymiar zajęć dydaktycznych w przypadkach powierzenia nauczycielowi wykonywania ważnych zadań lub realizowania projektów badawczych. Nauczycielom akademickim powierzano również prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych, o której mowa w art. 131 ust. 2 Psw.

Uczelnie prowadziły ewidencję księgową, umożliwiającą rozliczenie kosztów według układu rodzajowego kosztów oraz według rodzajów działalności (działalność dydaktyczna, badawcza i ogólnouczelniana), z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacją. Wyjątek w tym zakresie stanowił Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, w polityce rachunkowości którego, wbrew dyspozycji § 16 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych⁵², nie określono szczegółowych zasad rozliczania kosztów uczelni w zakresie wyodrębnienia finansowania tych kosztów dotacją z budżetu państwa. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, szczegółowe zasady ewidencji oraz rozliczania kosztów uczelni publicznej (w tym zasady rozliczania kosztów z wyodrębnieniem finansowania z dotacji z budżetu państwa), określają ustalone przez rektora zasady (polityka) rachunkowości.

Rektorzy uczelni dokonali podziału dotacji na pomoc materialną dla studentów w roku akademickim 2016/2017 i 2017/2018 w porozumieniu z przewodniczącymi uczelnianych rad samorządu studenckiego i przewodniczącymi rad samorządu doktorantów. Podziału środków dokonywano proporcjonalnie do udziału liczby studentów i liczby doktorantów w ich sumie. Dziekani wszystkich wydziałów uczelni przekazali uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi, odpowiednim wydziałowym komisjom stypendialnym, które powołali na rok akademicki 2017/2018. Studenci stanowili większość w każdej z komisji, co odpowiadało wymogom określonym w art. 177 ust. 3 ustawy Psw. Rektorzy uczelni wprowadzili regulaminy ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów uczelni na rok 2016/2017 i 2017/2018 oraz określili wysokość stypendiów, progi dochodowe (stypendia socjalne), warunki otrzymania stypendium dla niepełnosprawnych oraz liczbę punktów uprawniającą do

⁴⁹ Zintegrowanego systemu informacji o szkolnictwie wyższym wspierającego pracę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i innych instytucji państwowych.

⁵⁰ Dz. U. poz. 1596, ze zm.

⁵¹ Dz. U. poz. 2063.

⁵² Dz. U. poz. 1533.

określonej kwoty stypendium (dla najlepszych studentów i doktorantów). Stypendia dla najlepszych studentów w 2017 r. przyznane były w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonych w uczelniach, a środki przeznaczane na stypendia rektora dla najlepszych studentów na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi nie przekroczyły progu ustalonego w art. 174 ust. 4 ustawy Psw (wynoszącego 60%).

Środki przeznaczone na pomoc materialną dla studentów i doktorantów były wydatkowane zgodnie z przepisami, z wyjątkiem nieprawidłowości stwierdzonych w dwóch uczelniach. W Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na 92 zbadane przypadki ustalono, że stypendium dla najlepszych doktorantów zostało przyznane jednemu doktorantowi pomimo niewykazania spełnienia wszystkich warunków do jego otrzymania, tj. niewykazania się postępami w pracy naukowej i przygotowaniu rozprawy doktorskiej. Zgodnie z art. 199 ust. 5 pkt 2 Psw, stypendium może być przyznane na drugim roku i kolejnych latach studiów doktoranckich doktorantowi, który w roku akademickim poprzedzającym przyznanie stypendium spełnił łącznie następujące warunki: uzyskał bardzo dobre lub dobre wyniki egzaminów objętych programem studiów doktoranckich, wykazał się postępami w pracy naukowej i przygotowywaniu rozprawy doktorskiej, podczas studiów doktoranckich prowadzonych przez uczelnię wykazał się szczególnym zaangażowaniem w pracy dydaktycznej. W wyniku kontroli Uniwersytetu Wrocławskiego ustalono, że uczelnia w listopadzie 2017 r. wypłaciła stypendia łącznie za ten miesiąc oraz za październik 2017 r., co było niezgodne z art. 184 ust. 3 Psw nakazującym comiesięczną wypłatę tych świadczeń. Według wyjaśnień złożonych przez Rektora spowodowane to było, dokonaną w lipcu i sierpniu 2017 r., zmianą przepisów dotyczących wyliczania dochodu będącego podstawą do ustalenia podstawy do uzyskania stypendium oraz z wynikających z tych zmian modyfikacji systemu informatycznego USOS, który jest udostępniany studentom i doktorantom, aby mogli składać elektroniczne wnioski o pomoc materialną.

W wyniku kontroli w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie NIK zwróciła uwagę, że obecna relacja progów dochodu netto do należnej kwoty stypendium powoduje, że cel przyznania stypendium socjalnego, tj. wyrównanie szans osób studiujących może być nienależycie realizowany. W wyniku przyjętego sposobu naliczania osoba o najniższych dochodach po uwzględnieniu otrzymanego stypendium dysponuje mniejszym dochodem niż osoba uprawniona do otrzymania stypendium socjalnego – posiadająca najwyższy dochód. Co więcej tendencja ta umacnia się poprzez cosemestralne podwyżki stypendium socjalnego o jednakową kwotę (110 zł), niezależnie od wielkości dochodu studenta. Nie kwestionując uprawnienia uczelni do samostanowienia o sposobie rozdysponowania środków dotacji na pomoc materialną dla studentów, Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że wolne środki można wykorzystać dla lepszego spełnienia funkcji jaka jest im przypisana, poprzez budowę systemu stypendiów socjalnych, który w większym stopniu będzie niwelował różnice finansowe pomiędzy studentami. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła również uwagę, że przyjęte na Uczelni mechanizmy podziału środków na stypendia dla doktorantów skutkowały w roku akademickim 2017/2018 zróżnicowaniem wysokości najwyższego stypendium dla najlepszych doktorantów na poszczególnych wydziałach. Najwyższe stypendium na Wydziale Filologiczno-Historycznym wynosiło 1.280 zł i było o 300 zł wyższe od najwyższego stypendium na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu ustalono, że w posiedzeniu Odwoławczej Komisji Stypendialnej wzięła udział studentka, podpisana na liście obecności jako członek tej komisji, która nie została powołana do jej składu zarządzeniem Rektora. Przewodniczący Odwoławczej Komisji Stypendialnej wyjaśnił, że studentka uczestniczyła w posiedzeniu tej komisji w roli „męża zaufania” studentów Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii, bez prawa głosu. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że w obowiązującym w Uczelni regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń

pomocy materialnej dla studentów oraz w przepisach Psw, nie uwzględniono możliwości udziału „mężów zaufania” w posiedzeniach Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działalność dziesięciu uczelni w kontrolowanym obszarze. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na wykorzystanie środków dotacji podmiotowych na działalność dydaktyczną i pomoc materialną dla studentów i doktorantów.

W wystąpieniach pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli wносиła o:

- 1) zapewnienie przyznawania stypendium dla najlepszych doktorantów wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich warunków do jego otrzymania,
- 2) podjęcie działań organizacyjnych mających na celu zapewnienie comiesięcznego wypłacania stypendiów,
- 3) uzupełnienie treści obowiązującej w uczelni polityki rachunkowości o zapisy określające szczegółowe zasady rozliczania kosztów w zakresie wyodrębnienia finansowania tych kosztów dotacją z budżetu państwa,
- 4) zapewnienie przekazywania w sprawozdaniu S-10 pełnych danych o liczbie studentów studiujących w Uczelni na poszczególnych kierunkach,
- 5) zapewnienie udziału w posiedzeniach Odwoławczej Komisji Stypendialnej wyłącznie osób do tego uprawnionych.

VI. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. w częściach 28, 38 i 67 zostało skierowane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 11 kwietnia 2018 r.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego pismem z dnia 30 kwietnia 2018 r. zgłosił sześć zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uchwałą z dnia 23 maja 2018 r. uwzględniła dwa zastrzeżenia w całości, a w pozostałym zakresie zastrzeżenia zostały oddalone.

Załączniki

Załącznik 1a. Dochody budżetowe w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie ²⁾	2016	2017		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 28 - Nauka, w tym:	70 879,8	28 050,0	57 815,1	81	206
1.	Dział 730 – Nauka	69 863,3	27 700,0	55 944,6	80	202
1.1.	Rozdział 73001 - Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	4,2	-	-	-	-
1.2.	Rozdział 73002 - Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	548,2	-	8,4	1	-
1.3.	Rozdział 73003 - Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecz., humanist. i ścisłych	35,0	-	-	-	-
1.4.	Rozdział 73005 - Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	14 058,9	4 600,0	5 367,3	38	116
1.4.1.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	-	1 587,9	-	-
1.4.2.	§ 2950 - wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	3 600,0	2 846,1	-	79
1.5.	Rozdział 73006 - Działalność upowszechniająca naukę	434,2	600,0	929,7	214	155
1.5.1.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	600,0	913,1	-	152
1.6.	Rozdział 73007 - Współpraca naukowa z zagranicą	4 184,1	3 500,0	5 717,4	136	163
1.6.1.	§ 0942 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych uzyskane ze współfinansowania programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej	-	3 500,0	5 276,7	-	150
1.7.	Rozdział 73008 - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	37 098,7	14 000,0	27 475,2	74	196
1.7.1.	§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	2 738,9	-	1 906,1	69	-
1.7.2.	§ 0929 - wpływy z pozostałych odsetek uzyskane z środków przekazanych na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków z funduszy strukturalnych	5 939,8	-	2 040,3	34	-
1.7.3.	§ 2950 - wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	8 000,0	22 555,3	-	281
1.8.	Rozdział 73009 - Narodowe Centrum Nauki	13 074,0	5 000,0	16 174,9	123	323
1.8.1.	§ 2950 - wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	426,0	5 000,0	13 155,3	63	263
1.9.	Rozdział 73095 - Pozostała działalność	-	-	271,7	-	-
1.9.1.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	-	185,7	-	-
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	114,1	50,0	142,8	125	285
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	114,1	50,0	142,8	125	285
2.1.1.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	-	105,1	-	-
3.	Dział 752 - Obrona Narodowa	902,4	300,0	1 727,7	191	575
3.1.	Rozdział 75221 - Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	902,4	300,0	1 727,7	191	575
3.1.1.	§ 2950 - wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	300,0	1 602,9	-	534

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-27 z wykonania planu dochodów

1) Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.)

Załącznik 1b. Dochody budżetowe w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie ²⁾	2016	2017		5/3	5/4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 38 - Szkolnictwo wyższe, w tym:	12 786,5	8 640,0	5 919,7	46	69
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	10,1	-	8,5	84	-
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	10,1	-	8,5	84	-
1.1.1.	§ 0630 - wpływy z tyt. opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tyt. postępowania sądowego i prokuratorskiego	-	-	3,8	-	-
1.1.2.	§ 0640 - wpływy z tyt. kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	-	-	4,4	-	-
1.1.3.	§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	10,1	-	0,1	1	-
2.	Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	12 776,3	8 640,0	5 911,2	46	68
2.1.	Rozdział 80306 - Działalność dydaktyczna	8 146,1	5 300,0	4 292,3	53	81
2.1.1.	- § 6660- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące dochodów majątkowych	-	500,0	2 040,0	-	408
2.1.2.	§ 6690 - zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności dotyczące wydatków majątkowych	-	-	929,0	-	-
2.2.	Rozdział 80309 - Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	908,4	3 000,0	410,4	45	14
2.2.1.	- § 2910 - Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	749,4	3 000,0	90,2	12	3
2.2.2.	- § 6690 - zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności dotyczące wydatków majątkowych	-	-	202,5	-	-
2.3.	Rozdział 80311 - Zadania projakościowe	-	-	60,1	-	-
2.3.1.	- § 2950 - zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	-	60,1	-	-

2.4.	Rozdział 80379 - Pomoc zagraniczna	0,4	-	0,2	50	-
2.5.	Rozdział 80395 - Pozostała działalność	3 721,4	340,0	1 148,2	31	338
2.5.1.	- § 0610- Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	-	240,0	565,4	-	236
2.5.2.	- § 0929 - pozostałe odsetki (współfinansowanie z UE)	592,6	-	150,6	25	-
2.5.3.	- § 0940 wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	100,0	127,6	-	128
2.5.4.	- § 2959 - zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności (współfinansowanie z UE)	-	-	217,1	-	-
3.	Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,1	-	-	-	-
3.1.	Rozdział 85156 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	0,1	-	-	-	-
3.1.1.	- § 0970 - wpływy z różnych dochodów	0,1	-	-	-	-

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-27 z wykonania planu dochodów

1) Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.)

Załącznik 1c. Dochody budżetowe w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 67, w tym:	38,1	-	140,7	369	-
1.	Dział 730 – Nauka	38,1	-	140,7	369	-
1.1.	Rozdział 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	10,7	-	93,7	875	-
1.2.	Rozdział 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	7,9	-	39,9	505	-
1.3.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	19,5	-	7,1	36	-

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-27 z wykonania planu dochodów

1) Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.)

Załącznik 2a. Wydatki budżetu państwa w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28 - Nauka, w tym:	5 774 280,3	6 056 681,0	6 061 364,8	5 871 703,7	101	96	96
1.	Dział 730 - Nauka	5 440 828,9	5 800 912,0	5 801 082,0	5 623 373,1	103	96	96
1.1.	Rozdział 73005 - Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	2 755 711,4	2 975 212,0	3 053 232,1	3 018 779,0	109	101	98

1.1.1.	§ 2530 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek naukowych	1 448 455,5	1 678 440,0	1 649 027,7	1 648 781,8	113	98	100
1.1.2.	§ 2580 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	676 381,1	665 981,0	689 327,5	689 324,2	101	103	100
1.2.	Rozdział 73006 - Działalność upowszechniająca naukę	29 420,0	40 036,0	37 307,0	34 012,3	115	85	91
1.2.1.	§ 4170 - wynagrodzenia bezosobowe	222,4	95,0	556,8	337,5	151	355	60
1.2.2.	§ 4300 - zakup usług pozostałych	28 848,2	-	-	33 339,6	115	-	-
1.3.	Rozdział 73007 - Współpraca naukowa z zagranicą	431 845,4	461 826,0	406 985,0	406 287,8	94	88	99
1.3.1.	§ 4300 - zakup usług pozostałych	132 396,6	-	-	138 618,8	104	-	-
1.3.2.	§ 4540 - opłacanie składek na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowych wynikających z umów międzynarodowych	254 363,5	241 543,0	234 407,6	234 310,1	92	97	100
1.4.	Rozdział 73008 - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1 193 415,4	1 113 041,0	1 105 041,0	979 471,9	82	88	88
1.4.1.	§ 2008 - dotacje celowe - finansowanie programów ze środków funduszy strukturalnych	56 421,6	80 418,0	80 418,0	55 700,7	98	69	69
1.4.3.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 061 003,6	971 454,0	971 454,0	884 676,7	83	91	91
1.5.	Rozdział 73009 - Narodowe Centrum Nauki	1 015 032,6	1 192 559,0	1 151 559,0	1 139 556,0	112	95	99
1.5.1.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	984 107,6	1 145 951,0	1 110 951,0	1 107 809,0	112	96	99
1.6.	Rozdział 73095 - Pozostała działalność	15 404,1	18 238,0	46 957,9	45 266,1	293	248	96
1.6.1.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	9 290,0	9 500,0	18 849,3	18 849,3	202	198	100
1.6.2.	§ 4170 - wynagrodzenia bezosobowe	3 991,6	4 495,0	6 655,2	6 205,8	155	138	93
1.6.3.	§ 6010 -Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	-	-	17 000,0	17 000,0	-	-	100
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	35 450,7	42 967,0	42 980,8	36 526,3	103	85	85
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	35 450,7	42 967,0	42 980,8	36 526,3	103	85	85
2.1.2.	§4020 - wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	19 438,9	19 841,0	19 585,4	19 580,0	100	98	100
2.1.3.	§4110 - składki na ubezpieczenia społeczne	3 636,9	4 144,0	4 146,0	3 770,5	103	91	90
2.1.4.	§ 4300 - zakup usług pozostałych	1 899,9	-	-	2 848,9	149	-	-
2.1.5.	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	845,7	1 200,0	1 160,0	1 006,2	119	83	86
3.	Dział 752 - Obrona Narodowa	290 000,7	204 802,0	204 802,0	199 322,5	68	97	97
3.1.	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	14,5	15,0	15,0	11,5	79	76	76

3.1.1.	§ 4300 - zakup usług pozostałych	9,5	-	-	10,0	105	-	-
3.2.	Rozdział 75221 - Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	289 986,2	204 787,0	204 787,0	199 311,0	68	97	97
3.2.1.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	289 986,2	204 787,0	204 787,0	199 311,0	68	97	97
4.	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 000,0	8 000,0	12 500,0	12 481,8	156	156	99
4.1.	Rozdział 92114 - Pozostałe instytucje kultury	8 000,0	8 000,0	10 500,0	10 481,8	131	131	99
4.1.1.	§ 2480 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	8 000,0	8 000,0	8 000,0	8 000,0	100	100	100
4.1.2.	§ 2840 - Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	-	-	500,0	496,9	-	-	99
4.1.3.	§ 6220 - dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	-	-	2 000,0	1 984,9	-	-	99
4.2.	Rozdział 92118 – Muzea	-	-	2 000,0	2 000,0	-	-	100
4.2.1.	§ 2550 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla państwowej instytucji kultury	-	-	2 000,0	2 000,0	-	-	100

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa

1) Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.)

Załącznik 2b. Wydatki budżetu państwa w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2016	2017		6/3	6/4	6/5	
		Wykonanie	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38 - Szkolnictwo wyższe, w tym:	12 463 799,9	12 648 810,0	12 755 060,4	12 664 202,7	102	100	99
1.	750 - Administracja publiczna	10 863,7	12 745,0	12 879,6	11 316,2	104	89	88
1.1.	75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	10 863,7	12 745,0	12 879,6	11 316,2	104	89	88
1.1.1.	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	466,9	-	-	487,7	-	-	-
1.1.2.	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	570,5	687,0	747,0	740,5	130	108	99
1.1.3.	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	6 278,8	6 226,0	6 234,4	6 209,7	99	100	100
1.1.4.	§ 4110 - Składki na ubezpieczenia społeczne	1 133,8	1 327,0	1 329,0	1 190,6	105	90	90

1.1.5.	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	82,7	280,0	310,0	279,0	337	100	90
1.1.6.	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	399,7	600,0	585,0	402,8	101	67	69
1.1.7.	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	381,9	750,0	750,0	419,3	110	56	56
2.	752 - Obrona narodowa	18,1	25,0	25,0	19,2	106	77	77
2.1.	75212 - Pozostałe wydatki obronne	18,1	25,0	25,0	19,2	100	77	77
2.1.1.	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	10,0	-	-	10,0	100	-	-
2.1.2.	§ 4410 - Podróże służbowe krajowe	3,1	10,0	10,0	8,2	262	82	82
3.	803 - Szkolnictwo wyższe	12 436 254,6	12 618 237,0	12 724 352,8	12 636 273,8	102	100	99
3.1.	80306 - Działalność dydaktyczna	10 382 179,3	10 489 579,0	10 613 366,0	10 564 068,9	102	101	100
3.1.1.	§ 2500 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni niepublicznej	207 364,0	210 060,0	199 666,9	199 666,9	96	95	100
3.1.2.	§ 2520 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej	9 930 000,6	9 980 779,0	10 117 055,3	10 117 055,3	102	101	100
3.1.3.	§ 6220 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym:	186 702,4	238 431,0	237 281,2	188 116,3	101	79	79
3.2.	80307 - Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	2 734,3	3 118,0	2 777,6	2 777,6	102 118	89	100
3.2.1.	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	243,0	-	-	287,0	-	-	-
3.2.2.	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 302,0	1 286,0	971,2	971,2	75	76	100
3.2.3.	§ 4110 - Składki na ubezpieczenia społeczne	228,3	240,0	226,7	226,7	99	94	100
3.2.4.	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	74,3	145,0	421,2	421,2	567	290	100
3.3.	80309 - Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	1 670 533,3	1 688 760,0	1 687 659,0	1 686 203,8	101	100	100
3.3.1.	§ 2260 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni niepublicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	275 995,6	296 438,0	274 594,5	274 476,4	99	93	100
3.3.2.	§ 2270 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	1 356 992,7	1 358 014,0	1 380 108,5	1 380 106,5	102	102	100
3.4.	80310 - Fundusz pożyczek i kredytów studenckich	20 882,9	32 500,0	21 200,0	20 632,2	99	63	97
3.4.1.	§ 2600 - Dotacje z budżetu dla Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich	20 882,9	32 500,0	21 200,0	20 632,2	99	63	97

3.5.	80311 - Zadania projakościowe	219 742,0	251 732,0	251 732,0	251 713,1	115	100	100
3.5.1.	§ 2270 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	205 656,0	237 463,0	236 393,0	236 374,1	115	100	100
3.6.	80379 - Pomoc zagraniczna	5 599,2	-	5 686,9	1 964,3	35	-	35
3.6.1.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 282,0	-	5 686,9	1 964,3	153	-	35
3.7.	80395 - Pozostała działalność	134 583,6	152 548,0	141 931,3	108 913,9	81	71	77
3.7.1.	§ 2009 - Dotacje celowe - współfinansowanie krajowe	7 235,3	33 334,0	33 334,0	17 700,9	245	53	53
3.7.2.	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	553,7	1 200,0	13 636,9	12 816,1	2315	1068	94
3.7.3.	§ 3250 - Stypendia różne	27 073,4	28 615,0	19 868,1	19 801,9	73	69	100
3.7.4.	§ 4129 - Składki na ubezpieczenia społeczne - współfinansowanie krajowe	0,1	1,0	10,4	-	-	-	-
3.7.5.	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	12 686,9	14 166,0	12 692,2	12 403,7	98	88	98
3.7.6.	§ 4540 - Składki do organizacji międzynarodowych	4 924,0	4 648,0	4 328,2	4 328,2	88	93	100
4.	851 - Ochrona zdrowia	16 663,5	17 803,0	17 803,0	16 593,5	100	93	93
4.1.	85156 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	16 663,5	17 803,0	17 803,0	16 593,5	100	93	93
4.1.1.	§ 4130 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	16 663,5	17 803,0	17 803,0	16 593,5	100	93	93

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa

1) Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.)

Załącznik 2c. Wydatki budżetu państwa w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 67 Polska Akademia Nauk, w tym:	80.421,7	81.563,0	81.563,0	80.713,7	100	98	98
1.	Dział 730 – Nauka	80.421,7	81.563,0	81.563,0	80.713,7	100	98	98
1.1.	Rozdział 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	17.010,1	17.139,1	17.139,1	17.001,5	100	99	99
1.2.	Rozdział 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	36.562,7	37.464,2	37.464,2	36.968,3	101	98	98
1.3.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	26.848,9	26.959,7	26.959,7	26.743,8	99	99	99

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

¹⁾ Ustawa budżetowa rok 2017 (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.).

Załącznik 3a. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2016			Wykonanie 2017			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób ¹⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym	281	23.262,8	6.721,7	283	24.379,5	7.178,9	104
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	281	23.262,8	6.721,7	283	24.379,5	7.178,9	104
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	281	23.262,8	6.721,7	283	24.379,5	7.178,9	104
	Status zatrudnienia							
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	35	2.001	5.119,9	40	2.348	4.893,4	102
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	2	243,3	9.921,7	1	286,5	23.877,3	235
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	244	21.018,5	6.941	242	21.744,2	7.847,7	104

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Status zatrudnienia określony został w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 3b. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2016			Wykonanie 2017			
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	08:05
		wg Rb-70	wg Rb-70	miesięczne wynagrodzenie		wg Rb-70	wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób ¹⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	117 925	8 238 060,4	5 821,5	117 253	8 412 731,0	5 979,0	102
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń							

1.	Dział 730 – Nauka	3 015	223 776,1	6 185,1	3 365	267 285,3	6 619,2	107
1.1.	Rozdział 73001 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	97	6 881,6	5 912,0	126	11 157,4	7 379,2	124
1.2.	Rozdział 73002 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	95	6 942,8	6 090,2	71	4 424,6	5 193,2	85
1.3.	Rozdział 73003 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecznych, humanistycznych i ścisłych	171	9 683,3	4 719,0	219	16 561,6	6 302,0	133
1.4.	Rozdział 73005 – Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych	2 193	161 706,6	6 144,8	2 405	188 714,1	6 539,0	106
1.5.	Rozdział 73006 – Działalność wspomagająca badania	72	4 049,5	4 686,9	78	4 317,0	4 612,2	98
1.6.	Rozdział 73007 – Współpraca naukowa i naukowo-techniczna z zagranicą	80	8 293,8	8 639,4	98	10 684,4	9 085,4	105
1.7.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	307	26 218,5	7 116,9	368	31 426,2	7 116,4	100
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	8	515,4	5 368,3	11	642,3	4 865,6	90
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	8	515,4	5 368,3	11	642,3	4 865,6	90
3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	114 819	8 006 631,7	5 811,1	113 788	8 137 576,3	5 959,6	102
3.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	111 159	7 842 886,6	5 879,6	110 298	7 962 473,7	6 015,9	102
3.1.1.	050 – Forma org.-prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)	111 155	7 842 831,2	5 879,8	110 294	7 885 019,7	5 957,6	101
3.1.2.	050 – Forma org.-prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)	4	55,4	1 152,7	4	77 454,0	1 613,6	140
3.2.	Rozdział 80307 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	23	1 370,4	4 965,1	22	1 087,0	4 117,4	82
3.3.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	3 069	130 911,9	3 554,7	3 007,25	138 470,2	3 837,1	107
3.3.1.	050 – Forma org.-prawna (uczelnie publiczne)	3 069	130 911,9	3 554,7	3 007	131 723,2	3 650,5	102

	rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)							
3.3.2.	050 –Forma org.- -prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)	-	-	-	0,25	6 747,0	2 249,0	-
3.4.	Rozdział 80395 – Pozostała działalność	568	31 462,8	4 616,0	461	35 545,4	6 425,4	139
3.4.1.	020 – Forma org.- -prawna (jednostki budżetowe)	39	2 174,0	4 645,3	37	2 200,0	4 955,0	106
3.4.2.	050 – Forma org.- -prawna (uczelnie publiczne)	529	29 288,8	4 613,9	424	33 345,4	6 553,7	142
02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	2	388,5	16 189,9	3	520,8	14 466,5	89
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	2	388,5	16 189,9	3	520,8	14 466,5	89
03 – członkowie korpusu służby cywilnej								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	81	6 748,7	6 943,1	86	6 706,3	6 498,4	93
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	81	6 748,7	6 943,1	86	6 706,3	6 498,4	93

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Status zatrudnienia określony został w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4a. Wydatki budżetu środków europejskich w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28, w tym:	601 092,9	1 347 849	1 347 849	1 128 802,7	187,8	83,7	83,7
1.	Dział 730 – Nauka	600 893	1 345 798	1 345 798	1 127 836,2	187,7	83,8	83,8
1.1.	Program Operacyjny – Innowacyjna Gospodarka 2007–2013	197 602	-	-	-	-	-	-
1.2.	Program Operacyjny – Inteligentny Rozwój 2014–2020	397 527	1 337 884	1 337 884	1 120 505,7	281	83	83
1.3.	Program Operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	5 764	7 914	7 914	7 330,5	127	92	92
2.	Dział 750 – Administracja Publiczna	199,9	2 051	2 051	966,5	483	47	47
2.1.	Program Operacyjny – Inteligentny Rozwój 2014–2020	99,1	1 634	1 634	694,2	700	42	42
2.2.	Program Operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	100,8	417	417	272,3	270	65	65

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz.U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.).

Załącznik 4b. Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38, w tym:	311 448,1	328 089,0	328 169,7	184 541,3	59	56	56
1.	Dział 803 – Szkolnictwo Wyższe	310 852,6	327 001,0	326 824,0	183 792,2	59	56	56
1.1.	Program Operacyjny – Kapitał Ludzki	1 227,8	-	-	-	-	-	-
1.2.	Program Operacyjny – Infrastruktura i Środowisko	262 311,0	-	-	-	-	-	-
1.3.	Program Operacyjny – Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	47 263,8	327 001	326 101	183 069,7	387	56	56
1.4.	Program Operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	-	-	723	722,5	-	-	100
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	595,5	1 088	1 345,7	749,1	126	69	56
2.1.	Program Operacyjny – Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	595,5	1 088	1 345,7	749,1	126	69	56

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2017 (Dz.U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.).

Załącznik 5. Wykonanie planu finansowego Polskiej Akademii Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stan środków pieniężnych na z początek roku	18 890,0	15 807,0	15 807,0	15 807,1	84	84	100	100
2.	Stan należności na początek roku	4 613,7	4 736,0	4 736,0	4 736,4	103	103	100	100
3.	Stan zobowiązań na początek roku	6 932,3	6 685,0	6 685,0	6 684,5	96	96	100	100
4.	Przychody ogółem*, w tym:	112 663,0	122 032,0	122 282,0	131 152,9	108	116	108	107
5.	- przychody z prowadzonej działalności	26 463,6	31 453,0	31 453,0	28 582,9	119	108	91	91
6.	- pozostałe przychody	11 576,4	15 467,0	15 717,0	27 599,2	134	238	178	176
7.	Dotacje z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	80 551,7	81 563,0	81 973,0	81 163,7	101	101	100	99
8.	- dotacja podmiotowa	77 097,0	77 716,0	77 716,0	77 274,8	101	100	99	99
8a.	w tym: zaliczana do przychodów	74 493,0	75 112,0	75 112,0	74 970,8	101	101	100	100
9.	- dotacje celowe na inwestycje	3 074,7	3 200,0	3 200,0	3 188,9	104	104	100	100
10.	- inne dotacje celowe	380,0	647,0	1 057,0	700,0	170	184	108	66
10a.	- w tym: zaliczana do przychodów	130,0	-	-	-	-	-	-	-
11.	Koszty ogółem, w tym:	123 265,6	125 207,0	126 167,0	121 611,2	102	99	97	96
12.	- amortyzacja	12 904,7	12 101,0	12 101,0	12 061,5	94	94	100	100
13.	- wynagrodzenia i składki od nich naliczane, w tym:	51 187,6	55 895,0	56 141,0	53 124,8	109	104	95	95
13a.	wynagrodzenia	44 209,8	48 105,0	48 256,8	45 856,4	109	104	95	95
14.	- płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	24,5	64,0	64,0	28,4	261	116	45	45
15.	- zakup towarów i usług	32 284,2	34 968,0	36 082,0	34 663,1	108	107	99	96
16.	Środki na wydatki majątkowe	7 896,4	9 502,0	9 502,0	6 647,4	120	84	70	70
17.	Środki przyznane innym podmiotom	4 039,0	5 054,0	4 754,0	4 054,0	125	100	80	85
18.	Stan należności na koniec roku	4 736,4	4 397,0	4 397,0	6 089,9	93	129	139	139
19.	Stan zobowiązań na koniec roku	6 684,5	5 894,0	5 894,0	7 341,5	88	110	125	125
20.	Stan środków pieniężnych na koniec roku	15 807,1	10 666,0	10 666,0	31 267,0	68	198	293	293

*Przychody ogółem: poz.4= poz.5+6+8a+10a.

Załącznik 6a. Kalkulacja oceny ogólnej w części 28 – Nauka

Oceny wykonania budżetu w części 28 – Nauka dokonano stosując kryteria⁵³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2017 roku⁵⁴.

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 7.000.506,4 tys. zł

Łączna kwota G: 7.000.506,4 tys. zł (kwota wydatków)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Stwierdzone nieprawidłowości w wydatkach dotyczące m.in. nieprzestrzegania przepisów ustawy Pzp przy dokonywaniu zakupu czasu antenowego oraz nierzetelnego dokonywania zakupów, nie miały wpływu na ocenę wydatków.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena: $5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)**Załącznik 6b. Kalkulacja oceny ogólnej w części 38 – Szkolnictwo wyższe**

Oceny wykonania budżetu w części 38 – Szkolnictwo wyższe dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2017 roku.

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 12.848.744 tys. zł

Łączna kwota G: 12.976,9 tys. zł (kwota wydatków)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Stwierdzona nieprawidłowość w wydatkach: 115 tys. zł (0,00% wydatków ogółem części 38) nie miała wpływu na realizację budżetu i polegała na przekroczeniu kompetencji ministra przy przyznawaniu nagród nauczycielom akademickim.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena: $5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

Ocena ogólna została obniżona o jeden punkt ze względu na niegospodarne umorzenie Politechnice Krakowskiej należności w wysokości łącznej 11.218,9 tys. zł.

Ocena ogólna: pozytywna (4)

⁵³ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>.

⁵⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>.

Załącznik 6c. Wyliczenie oceny końcowej części 67 – Polska Akademia Nauk

Oceny wykonania budżetu w części 67 – Polska Akademia Nauk dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2017 roku.

Wydatki: 80.713,7 tys. zł

Łączna kwota G: 80.713,7 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkach.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena: $5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

Załącznik 6d. Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk

Oceny wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2017 roku.

Przychody (P): 131.152,9 tys. zł

Koszty (K): 121.611,2 tys. zł

Łączna kwota G: 252.764,1 tys. zł (kwota przychodów + kwota kosztów)

Waga przychodów w łącznej kwocie: $Wp = P : G = 0,5189$

Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie: $Wk = K : G = 0,4811$

Nieprawidłowości w przychodach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5)

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie kosztów dotyczyły nierzetelnie prowadzonej dokumentacji w zamówieniu publicznym na pakiet medyczny, przekroczenia przez dyrektora Biblioteki Kórnickiej upoważnienia przy podpisywaniu umowy z aneksem i nieczytelnych podpisów na dowodach księgowych, nie miały wpływu na ocenę wykonania kosztów.

Ocena cząstkowa kosztów: pozytywna (5).

Łączna ocena przychodów i kosztów: $5 \times 0,5189 + 5 \times 0,4811 = 2,5945 + 2,4055 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

Załącznik 7. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1.	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Jarosław Gowin	Minister	P
2.	Polska Akademia Nauk	prof. dr hab. Jerzy Duszyński	Prezes	P
3.	Instytut Oceanologii PAN	prof. dr hab. inż. Janusz Pempowiak	Dyrektor Instytutu (do 31.12.2017 r.)	P
4.	Instytut Filozofii i Socjologii PAN	prof. dr hab. Andrzej Rycharc	Dyrektor Instytutu	P
5.	Instytut Historii PAN	prof. dr hab. Wojciech Kriegsisen	Dyrektor Instytutu	P
6.	Instytut Nauk Prawnych PAN	dr hab. Celina Nowak	Dyrektor Instytutu	P
7.	Instytut Fizyki Molekularnej PAN	prof. dr hab. Bogdan Idzikowski	Dyrektor Instytutu	P
8.	Instytut Botaniki PAN w Krakowie	prof. dr hab. Konrad Wołowski	Dyrektor Instytutu	P
9.	Pomorski Instytut Medyczny w Szczecinie	prof. dr hab. n. med. Bogusław Machaliński	Rektor	P
10.	Gdański Uniwersytet Medyczny	prof. dr hab. Marcin Gruchała	Rektor	P
11.	Akademia Sztuki Wojennej	gen. bryg. dr inż. Ryszard Parafianowicz	Rektor	P
12.	Wojskowa Akademia Techniczna	plk dr hab. inż. Tadeusz Szczurek	Rektor-Komendant	P
13.	Politechnika Opolska	prof. dr hab. inż. Marek Tukiendorf	Rektor	P
14.	Uniwersytet Rzeszowski	prof. dr hab. Sylwester Czopek	Rektor	P
15.	Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach	dr hab. Tamara Zacharuk	Rektor	P
16.	Uniwersytet Wrocławski	prof. dr hab. Adam Jezierski	Rektor	P
17.	Uniwersytet Ekonomiczny im. Karola Adameckiego w Katowicach	dr hab. Robert Tomanek	Rektor	P
18.	Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	prof. dr hab. Kazimierz Karolczak	Rektor	P
19.	Uniwersytet w Białymstoku	dr hab. Robert Ciborowski	Rektor	P
20.	Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie	dr hab. Anna Gawrońska-Wypych	Rektor	P
21.	Politechnika Koszalińska	prof. dr hab. inż. Tadeusz Bohdal	Rektor	P
22.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	prof. dr hab. Jan Pikul	Rektor	P

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena opisowa, N – ocena negatywna

Załącznik 8. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezes Rady Ministrów Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6. Minister Finansów
7. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Budżetu i Finansów Publicznych Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
13. Rzecznik Praw Obywatelskich

MINISTER NAUKI
I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Jarosław Gowin

BKA.ZKK.191.1.2018

Warszawa, dnia 22 czerwca 2018 r.

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

stosownie do postanowień art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, przedstawiam stanowisko do *Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 roku w częściach 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk* (dalej: *Informacja*), przekazanej przy piśmie z dnia 8 czerwca 2018 r., znak: KNO.430.010.2018 (P/18/001).

Do punktu III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich, część 28 - Nauka.

Nie podzielam zawartego w *Informacji* (str. 11-12) stanowiska NIK, dotyczącego nieprawidłowo dokonanego zakupu usługi polegającej na realizacji i emisji programów informacyjnych oraz emisji spotów promujących bieżące działania MNiSW i reformę „Konstytucji dla nauki” z pominięciem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*², zwanej dalej ustawą Pzp, powołując się na wyłączenie, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy Pzp. Zgodnie z treścią ww. przepisu, ustawy nie stosuje się do zamówień, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Przepis ten stanowi implementację do polskiego porządku prawnego przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r., w sprawie zamówień publicznych, która weszła w życie 18 kwietnia 2014 r.

Dostawcą usług medialnych, w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. d Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych, jest osoba fizyczna lub prawna,

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524

² Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 oraz poz. 2018

która ponosi odpowiedzialność redakcyjną za wybór audiowizualnej treści, audiowizualnej usługi medialnej i decyduje o sposobie zestawienia tej treści. Natomiast zgodnie z art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji*³, przenoszącej na grunt prawa polskiego postanowienia dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, „dostawca usługi medialnej” to osoba fizyczna, osoba prawna lub osobowa spółka handlowa ponosząca odpowiedzialność redakcyjną za wybór treści usługi medialnej i decydująca o sposobie zestawienia tej treści, będąca nadawcą lub podmiotem dostarczającym audiowizualną usługę medialną na żądanie.

Zgodnie z opinią prawną Urzędu Zamówień Publicznych, zamieszczoną na stronie internetowej Urzędu, zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, nie są objęte zakresem stosowania przepisów ustawy Pzp w przypadku, gdy zamówienie udzielane jest:

- nadawcy, przy czym „zawarcie umowy na zakup czasu antenowego lub audycji programowej, z wyłączeniem obowiązku stosowania w tym celu przepisów ustawy Pzp, z innym podmiotem, możliwe będzie w przypadku, gdy podmiot ten działa w imieniu i na rzecz nadawcy, jako jego pełnomocnik”;
- wykonawcom wspólnie ubiegającym się o udzielenie zamówienia, tj. konsorcjum, w skład którego wchodzi nadawcy lub podmioty działające jako ich pełnomocnicy.

W świetle powyższego, w postępowaniu dotyczącym zakupu usługi polegającej na realizacji i emisji programów informacyjnych oraz emisję spotów promujących bieżące działania MNiSW i reformę „Konstytucja dla nauki”, możliwe było zawarcie umowy z podmiotem działającym w imieniu i na rzecz nadawcy (tj. Telewizji Polsat Sp. z o.o.), jako pełnomocnikiem.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie zgadza się ze stanowiskiem NIK, że podmiot z którym została zawarta umowa działał jako pośrednik, a nie jako pełnomocnik Telewizji Polsat Sp. z o.o., co wynikało z przedstawionych w toku kontroli dokumentów. A zatem, w ocenie Ministerstwa, możliwe było zastosowanie wyłączenia, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy Pzp.

Jednakże, mając na uwadze wniosek pokontrolny odnoszący się do powyższego, informuję, że w dalszej pracy MNiSW wykorzysta przekazane zastrzeżenia i będzie dokładać wszelkich starań, aby powstałe wątpliwości nie powtarzały się przy udzielaniu tego typu zamówień publicznych, tj. przez stosowanie prawidłowej konstrukcji umowy zawieranej z pełnomocnikiem nadawcy.

Nie zgadzam się również ze stanowiskiem Izby w przedmiocie dokonywania zakupów bez przeprowadzenia rozeznania rynku (str. 12). W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie nakładają na zamawiającego konieczności przeprowadzania rozeznania rynku w każdym przypadku, w szczególności dotyczy to postępowań, do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp. Zasady wydatkowania środków publicznych, o których mowa w art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia

³ Dz. U z 2017 r. poz. 1414 z późn. zm.

2009 r. o finansach publicznych⁴, nie nakładają obowiązku przeprowadzania procedury rozeznania rynku, co oznacza, że ich zachowanie możliwe jest również z zastosowaniem innych metod, w zależności od okoliczności danej sprawy.

Dlatego też, w bieżącej działalności Ministerstwa wielokrotnie zachodziły uzasadnione okoliczności, w których przeprowadzenie rozeznania rynku nie było konieczne dla zachowania kryterium celowości i oszczędności przy dokonywaniu wydatku. W dużej mierze jest to subiektywna ocena, natomiast MNiSW stoi na stanowisku, że odstępując od rozeznania rynku, nie naruszono przepisów prawa. Konieczne jest przy tym wskazanie, że w procesie udzielenia zamówień, do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp, cała procedura udzielenia zamówienia podlega w Ministerstwie szczegółowej weryfikacji.

Jednocześnie, podkreślenia wymaga fakt, iż w procesie udzielania w MNiSW zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp, jak i tych udzielanych na podstawie tej ustawy, zawsze dochowywano należytej staranności i działano zgodnie z wymogami przepisów prawa, w szczególności ustawy Pzp i ustawy o finansach publicznych.

Niemniej jednak, mając na uwadze ustalenia kontroli NIK, MNiSW doprecyzowało zarządzenie nr BDG.WOC.1202.22.2016 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w szczególności treść wzoru wniosku o zakup.

Do punktu III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich, część 38 - Szkolnictwo wyższe.

Odnosząc się do zarzutu niegospodarnego umorzenia należności Politechniki Krakowskiej w łącznej kwocie 11 218 882,19 zł, podtrzymuję wielokrotnie wyrażane stanowisko, że określenie „działanie niegospodarne” jest nieadekwatne w kontekście decyzji podjętej przez Ministra.

Należy podkreślić, że Politechnika Krakowska jest instytucją działającą na rzecz społeczeństwa, czyli w interesie publicznym. Jednym z najważniejszych aspektów misji Politechniki, realizowanej w interesie publicznym, jest kształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry inżynierskiej, która może sprostać wyzwaniom gospodarki krajowej, europejskiej i światowej. Uczelnia nie prowadzi indywidualnej działalności zarobkowej we własnym interesie, jak to ma miejsce w przypadku podmiotów gospodarczych. Uszczuplenie jej zasobów o kwotę przewyższającą 10 mln zł wpłynęłoby w sposób oczywisty i istotny na ograniczenie możliwości realizacji przez nią zadań publicznych, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym*⁵. W praktyce zwrot dotacji prowadziłby do poważnego osłabienia możliwości prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni oraz w znacznym stopniu ograniczyłby jej potencjał rozwojowy. Konieczność zwrotu tak dużej kwoty stawiałaby Uczelnię w gorszym położeniu w stosunku

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 1842, z późn. zm.

do innych uczelni i utrudniłaby włączenie się w proinwestycyjny trend zmian w szkolnictwie wyższym, zahamowując na dłuższy czas możliwość dostosowywania warunków edukacyjnych do dynamicznego rozwoju rynku pracy oraz nowych technologii.

Należy zauważyć, że sytuacji Politechniki Krakowskiej w żaden sposób nie poprawiłaby możliwość pozyskania przez nią środków z innych źródeł, bowiem w każdym przypadku uzyskania takich środków, musiałyby być one przeznaczone na realizowane przez Uczelnię zadania publiczne, a nie na spłatę zobowiązania będącego efektem naruszenia zasady nier refundowania wydatków z dotacji budżetu państwa.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jako dysponent części budżetowej 38 i równocześnie organ kierujący działem administracji rządowej „szkolnictwo wyższe” oraz organ sprawujący nadzór nad Uczelnią, podejmując decyzję o częściowym umorzeniu należności, obowiązany był uwzględnić i ocenić oba aspekty rozpatrywanej sprawy, czyli zarówno interes publiczny, jak i ważny interes Uczelni. Natomiast sugerowane przez NIK rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności ww. kwoty oznaczałoby jedynie przesunięcie w czasie obowiązku jej zwrotu.

Należy nadto podkreślić, że jako okoliczność przemawiającą za częściowym umorzeniem, uwzględniono fakt, iż dotowana inwestycja została zrealizowana w pełnym planowanym zakresie rzeczowym. W niniejszym przypadku nie doszło do wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem w dosłownym, potocznym znaczeniu tego słowa. Nieprawidłowość związana z wydatkowaniem tej dotacji polegała na tym, że jej środki nie były bezpośrednim źródłem wypłacenia należności wykonawcom inwestycji. Uczelnia opłacała wydatki inwestycyjne ze środków własnych, a następnie zrefundowała je ze środków dotacji.

Mając na względzie sytuację finansową Politechniki Krakowskiej, należy stwierdzić, że częściowe poniesienie finansowych konsekwencji zaistniałych nieprawidłowości nie uniemożliwi prowadzenia działalności w zakresie działalności statutowej oraz w zakresie realizowanych inwestycji i remontów. Powyższe działania (tj. zwrot części należności) spełnią natomiast funkcję dyscyplinującą.

Nieuprawnione jest również twierdzenie NIK, że inne uczelnie, które wydatkują otrzymane dotacje niezgodnie z przeznaczeniem, biorąc przykład z Politechniki Krakowskiej, będą składać wnioski o ich umorzenie i mogą te decyzje otrzymać. Omawiana decyzja Ministra miała charakter indywidualny. Możliwość zwracania się przez dotowane uczelnie o umorzenie należności i otrzymania decyzji pozytywnej jest prawem każdej jednostki. Natomiast ewentualna realizacja tego prawa następuje w konkretnych okolicznościach faktycznych danej sprawy. Przesłanki uzasadniające ewentualne udzielenie ulg w spłacie należności budżetowych są każdorazowo analizowane i oceniane na podstawie okoliczności i dowodów odnoszących się do konkretnej sprawy.

W odniesieniu do kwestii przyznawaniu nagród nauczycielom akademickim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, pozwalam sobie ponownie nie zgodzić się z zarzutem Najwyższej Izby Kontroli, dotyczącym przekroczenia kompetencji Ministra i podtrzymuję poparte znaną Izbie argumentacją stanowisko, że nagrody te zostały przyznane

zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Utrzymująca się nadal rozbieżność stanowisk prezentowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, wynika ze skrajnie odmiennej interpretacji przepisów *ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym*⁶, w zakresie sprawowanego nadzoru nad uczelniami oraz przyznawania nagród ministra dla nauczycieli akademickich, a w konsekwencji, ustalenia innej właściwości organów nadzorujących.

Wyrażam jednak przekonanie, że procedowana obecnie reforma szkolnictwa wyższego i nauki, tzw. „Konstytucja dla Nauki”, rozstrzygnie wątpliwości interpretacyjne w powyższym zakresie.

Jednocześnie, zwracam uwagę na kilka nieścisłości w treści *Informacji*. I tak, na stronie 17, jako podstawę prawną przyznania nagród nauczycielom akademickim, NIK wskazała jedynie rozporządzenie Ministra i Nauki Szkolnictwa z dnia 6 września 2016 r. w *sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich*⁷, pomijając art. 155 *ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Również na stronie 17 *Informacji*, NIK zawarła stwierdzenie, że Zespół do Spraw Nagród Ministra dla Nauczycieli Akademickich „pozytywnie ocenił wnioski rektorów i rekomendował przyznanie nagród (...)”, podczas, gdy faktycznie tylko część wniosków zostało ocenionych pozytywnie, zyskując rekomendację ww. Zespołu.

Ponadto, w zdaniu zaczynającym się od słów: „W 2017 r. Minister przyznał czterem nauczycielom akademickim zatrudnionym w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (...)”, wyraz „stypendiów” należy zastąpić wyrazem „nagród”.

Z wyrazami szacunku,

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.

⁷ Dz. U. poz. 1462

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KNO.430.010.2018

Warszawa, dnia 16 lipca 2018 r.

**Opinia do stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w sprawie Informacji o wynikach kontroli – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. w częściach 28 –
Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonanie planu finansowego
Polskiej Akademii Nauk**

Stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.) przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zawartego w piśmie z 22 czerwca 2018 r. (nr BKA.ZKK.191.1.2018).

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczącego stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości związanych z niewłaściwym sposobem dokonywania zakupów przez Ministerstwo, niezgodnym z prawem przyznaniem nagród nauczycielom akademickim oraz niegospodarnym umorzeniem należności jednej z uczelni publicznych w łącznej kwocie ponad 11,2 mln zł. NIK zauważa, że argumenty podnoszone przez Ministra w tych sprawach były już przedmiotem posiedzenia Kolegium Najwyższej Izby Kontroli w dniu 23 maja 2018 r., które podjęło w tej kwestii odpowiednią uchwałę. NIK nie zgadza się również z pozostałymi uwagami Ministra dotyczącymi wskazanej na stronie 17 podstawy prawnej przyznania nagród nauczycielom akademickim oraz łącznej liczby wniosków, które wpłynęły w sprawie przyznania tych nagród. Pragnę zauważyć, że wskazane przez Ministra przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zostały odpowiednio przywołane w wierszu czwartym i ósmym od dołu (art. 155). Natomiast w przypadku wniosków o przyznanie nagród nauczycielom akademickim, intencją NIK było pokazanie jedynie liczby pozytywnych wniosków dotyczących przyznania nagród nauczycielom akademickim, co też się stało. Ponadto, w związku z oczywistą omyłką na stronie 17 w wierszu ósmym od dołu dokonano jej sprostowania poprzez zastąpienie wyrazu „stypendiów” wyrazem „nagród”.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego podjął działania mające na celu wyeliminowanie w przyszłości nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli. Wyrażam nadzieję, że działania te przyczynią się do uniknięcia w kolejnych latach uchybień podczas wykonywania budżetu państwa w częściach budżetowych: 28 – Nauka i 38 – Szkolnictwo wyższe.

Errata

do Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r.
w częściach 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk
oraz wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk

str.	jest	powinno być
17 wiersz 8 od dołu	stypendiów	nagród

p.o. DYREKTORA
Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
Piotr Prokopczyk

2018.07.13